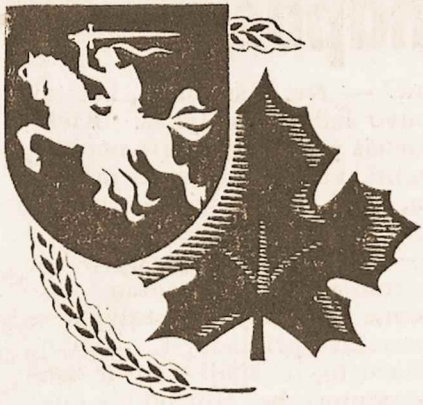




Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 43 (289) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1952 m. SPALIO-OCTOBER 29 d.

PRICE 10 ct. XII METAI

Kas bus JAV prezidentas? Pasaulinė įvykių savaitė

LAIŠKAS IŠ WAŠINGTONO

Kai išeis sekantis „NL“ numeris, jau bus vėlu rašyti apie priešrinkimines prezidento kovas, o jos vyksta tebedidėjančia įtampa. Galima sakyti, ko va pasiekė jau pačią kulminaciją — zenitą. Bet, keistas da lykas, ligšiol nieko tikra, kas laimės, negalima pasakyti.

Stevensonas — nežinomas, bet jau spėjo pasireikšti kaip didelis intelektas, labai taktiškas vyras, protingas žmogus. Kas pabrėžtina, — jis moralus demokratas. Jo svoris auga su kiekviena jo pasakyta viesa kalba, su kiekvienu žodžiu. Deja, jo kalbos dar neprisiderino prie plačių masių, kurios nusveria irnkimus.

Eisenhoweris — naudojasi senu populiarumu, kuris yra labai didelis. Apie jį galima būtų pasakyti: geriau būtų buvę kad jis nevarės jokios priešrinkiminės agitacijos, būtų nutylėjęs susitarimą su Tatu, jeigu tiksliai būtų demonstravęs. Tokiu atveju būtų likusi pirmąją jo garbės, populiarumo ir pasitikėjimo aureolė. Jo gi kalbos, kurios neturi vienos tvirtos linijos, prieštaravimai, nesuderinimai jam labai pakenkė, sukėlė abejonių. Jis pasėjo abejonių sėklą, kuri auga ir jam kenkia.

Tačiau, sudėjus krūvon naujus Eisenhowerio minusus ir

naujus Stevensonso plusus, tuo tarpu tebeviešpatauja netikrumas, kas būtent nusvers?

Bet reikia pasakyti, kad svarstyklės labai smarkiai veikia Harry Trumanas, kuris, gal pakutine „gubės giesmė“, nepaprastai sumažino Ike populiarumą. Harry Trumanas, pasirodė kaip nepaprastas kalbėtojas, kupinas sąmojaus ir įtikinamumo. Juk tokie sąmojai, kaip būdinimas Respublikonų, kaip generolų, be armijos, yra tiesiog klasiškas. Girdi, respublikonai turi visus gerolus — General Motor Co., General Electric Co., Gen. MacArthur, Gen. Eisenhower, tiksliai trūksta vieno generolo — Generolo Gerbūvio... Arba toks sąmojus, kad gen. Eisenhoweris, išėjęs iš kariuomenės į politinę areną, atrodo kaip žuvis, išmesta iš vandens... To kie sąmojai, kuriuose daug labai realiai pamatuotos pašaipos, labai muša generolo autoritetą. Ir jeigu laimės Stevensonas, tai tam laimėjimui daugiau kaip pusę svorsčių ant šio jėkštės bus padėjęs dabartinis prezidentas Harry Trumanas.

Bet kas laimės — parodys tiksliai lapkričio 4-toji...

Jūsų kor.

gos skyriaus posėdžiuose p. E. Mikužiūtė iškėlė svarbų ir opų mūsų visuomenėje klausimą, kaip įtraukti į organizacinę veiklą mūsų jaunimą. Sakoma, daugelis mūsų veikėjų suseno, kiti jau privargo ir lietuviškoje veikloje silpniau pradeda pasireikšti. Tačiau Lietuvos laisvinimo kova turi dar labiau suaktyvėti ir sustiprėti. Tokius

ŽINIOS IŠ URUGVAJUS

Rugsėjo 10 d. Montevideo mieste buvo prasidėjęs transporto streikas. Buvo sustoję tramvajai. Urugvajaus sostinės gyventojai susisiekimą palaikė privačiais automobiliais, motociklais ir dviračiais. Daugybė gyventojų ėjo dešimtimis kvartalų ir tarnybą pėsti. Veikė teatrai ir rinkai ir sostinės gyventojai šį momentą pergyveno kuo ramiausiai, nors užsienio diktatūrinių kraštų spauda rašo, kad čia šaudomasi gatvėse ir Montevideo gyvena revoliucinio pobūdžio momentą.

Streikuojantiems pritarė keletas kitų profesinių sąjungų ir išėjo į streiką, bet miesto gyventojams būnant pavargusiems dėl nepabaigiamų streikų ir daugumai suprantant, kad šis streikas nėra dėl uždarbio ir darbo sąlygų pagerinimo, streikuojančius pastatė į kritišką padėtį.

Urugvajuje užpirtas žemės sklypas lietuvių bažnyčiai statyti ir renkamos aukos statymui, bet dėl lietuviškos mokyklos namų statymo, kurioje galėtų mūsų mokyklai mokinti

vaisius galima pasiekti tik įjungus mūsų jaunimui ir organizuotą veiklą.

Organizacijų susirinkimuose pasižvalgius tenka pastebėti, kad tiek čia gimęs jaunimas, tiek atvykęs iš tremties bemaž visiškai nedalyvauja. Parengimuose lankosi, bet daugiausia iš tremties atvykusieji. Šis klausimas labai aktualus.

J. Janulaitis.

tis savo kalbos, dar niekas nesirūpina.

Mūsų kalbos ir net tautybės išlaikymas glūdi jaunuomenėje ir spaudoje. Kas palaiko lietuviškas mokyklas ir steigia naujas, kas leidžia lietuvišką spaudą, ją kuo plačiau platina ir remia, yra tolygus mūsų senovės knygnešiams kaip to branduoliui.

Spauda, kuri iki šiol dar nesuinteresuota savo leidiniu „P. A. Lietuviui“, atlikę didelę lietuvišką pareigą, pradėdama siuntinėti ir tuo palaikyti lietuvių Urugvajuje.

„Pietų Amerikos Lietuvių“ adresas: Calle Carape 2160 bis, Montevideo, Rep. O. del Urugvay.

Nors niekas nėra padaręs statistikos, manoma, kad Urugvajuje gyvena apie 10.000 mūsų tautiečių. Iš šio skaičiaus nėra nei vieno milijonieriaus ir tik vienas ubagas, kurs lanko Montevideo gyventojų namus ir gatvėje prašo išmaldos, nors dar nesenas ir sveikas.

Albinas Gumbargis.

VILNIAUS RADIJA KLAUSANT

Prasidėjo susijaudinimo periodas...

Vykstant Maskvos suvažiavimui, ok. Lietuvoje gyvenimas apmirė, tik valandų valandas skaitė per radiją skuba atliktus iš rusų kalbos vertimus, taip kad net dažnai radijo pranešėjas kelias minutes šifruodavo vertimų tekstus, klupdavo, pradėdavo vėl skaityti, vėl čiaupėsi.

Bet kad gyvenimas vyko sena vaga, įrodė iš Sakių r. „R. Vėliavos“ kolch. paskelbta žinutė. Tuo metu kolchozo pirm. Šutas ir dirvas suvarė net 600 to durpių, vaikus išvarė į septynmetę ir pradžios mokyklą, pasidžiaugė esama „vaistinė“ ir „ambulatorija“ ir kolchozininkus atleido dviračių ir radijo aparatų pirktis.

Kolchozininkams nespėjus kelionei sulopyti klumpes, Maskvoj baigėsi visas šurmulys ir visoj okup. Lietuvoj prasidėjo „su didžiausiu susijaudinimu suvažiavimo medžiagos skaitymas“. Taip ir liko šakiečiai be dviračių ir radijo...

Kovarskas. P. Cvirkos vardo kolchozo pirm. Pr. Diržaus kas kelia gyvulių veislingumą, stato tipines kaulides, sėja ilgalaikes žoles ir per sekantį penkmetį nuvers 70 proc. buvusių ūkininkų sodybų. Atrodo, panašiai įvyks visoj Lietuvoj, ir 1956 m. lietuviškų vienkiemių likučiai tekyšos.

Klaipėda. Žuvų konservavimo fabrike, anksčiau „Žuvis“, dirbo vos keli lietuviai, tai radijo bangom pasiūsti pagyras teko fabriko stach. Vėrai Ivanaukaitei. Ir ten pasiekta nemaža naujovių: žuvys nuvalomos, aptepamos augaliniu aliejumi, merkamioms ir pamidorų padažai ir po 10 dienų pakuojamos. Geriausia dirbančios Ant. Rybinskaja ir Olga Pavlova. Rūkymo cecho darbininkas Sta

sys Martinauskas geriausia rūkytoja vadina Anną Buriakovą. Žuvų skonius išbandomus Rusijoje — tai ir yra stambiausia naujovė.

Vilnius. Siuvimo fabriko „Laisvė“ stach. Juozas Požėla ploja rankom buvusių siuvėjų palėpėm, tamsiems užkampams, kur siuvėjai siūdavo buržuizams drabužius. Ten, sako ji, dauguma susirgavo džiova, jaunystėj apakdavo, sulinkdavo į kupras, bet šandien — nukniaukė iš siuvėjų artelės siūlų 3 metrus medžiagos, ilindai į palėpę, pasiuvai ir konkuruoji su „Gostorgu“...

Vilnius. Prekių krovinių stoties dyspečeris (skolinys iš imperialistų!) Šimkevičius dirbamas mato, kaip Maskvoj pakraunami pilni traukiniai ir Lietuvą maisto produktais ir žemės ūkio mašinom. Ar tai jis matė Lietuvon patekus — neprisitarė.

Panevėžys. M. Margytės kolchoze 15 agitatorių skaito suvažiavimo medžiagą. Malenکو vo pranešimą perskaitė komunistė Andrejeva. Runkelių augintoja brig. Čerkaušienė iš susijaudinimo prižadėjo savo kukliu taikos indėliu, runkelių auginimu, sutriuškinti imperialistų kėslus...

Biržai. Verpyklos „Siūlas“ verpėja Vikčiūtė priesaikauja suraizgysianti visą Ameriką. Tik ji dar nesuvokianti, kaip Sniečkus Maskvoj galėjo girdėti Eisenhowerį „lojant“ apie Lietuvos pavergimą.

Vilnius. Suvažiavimo medžiagos apsarstymui mokslininku namuose susirinkimą atidarė Mokslo Akademijos part. sekr. Babensk. Kalbėjo prof. J. Žiugžda, ekon. instituto mokslininkas Januškevičius, moksl. Garbaliuskas, Gineitis ir Krikščionas.

Jungtinių Tautų Organizacijos pilnatis dabar yra tas centras, kuris traukia visų dėmesį, ypač ir todėl, kad visi kiti, vadinamieji lokaliniai - vietiniai, klausimai dabar čia susitelkia.

Svarstant JTO pilnatis die notvarke, iškilo visi

OPIEJI TARPTAUTINIS POLITIKOS KLAUSIMAI.

Tokie dabar yra Korejos karo ir taikos klausimas, įvykių Pietų Afrikoje klausimas, bendras taikos-karo klausimas, vergų darbo klausimas ir tt.

Ilgos kalbos kilo nustatant dienotvarkę. Nežiūrint pasipriešinimo, Pietų Afrikos nesantaikos klausimas įrašytas į dienotvarkę.

KOREJOS KLAUSIMAS PIRMOJE VIETOJE.

Tuo klausimu JAV užsienio reikalų ministeris Dean Achesonas plačiai kalbėjo ir patiekė plačių įrodymų, kaip Korejoje sovietai paruošė karą ir kaip jį pradėjo. Yra sutinkta daug įrodomosios neabejotinos medžiagos, kad Korejos karą sukombinavo, paruošė ir pradėjo komunistai, siekdami tarp tautinio komunizmo, vadovaujant Maskvai, kuri šiaurės korejiečiams davė ir instruktorius ir karo ginklus. O kai buvo pasiruošta, komunistai pradėjo puolimus ir įsiveržė į pietinę Korėją, kuriai neliko nieko kito kaip tikintis. Saugodamos Jungtinių Tautų Organizacijos principus, į karą įsikišo ir Jungtinės Tautos, kurios dabar tą karą ir veda.

Maskva, siekdama imperialistinių tikslų, į karą pastūmėjo ir komunistinę Kiniją, kuri dabar tą karą daugiausia ir veda. Prieš Achesono argumentus sunku buvo ką pasakyti, nors komunistams akieplėškusmo ir suktumo niekad nestigo.

Tartum akomponuodamas toms mintims, Demokratų kandidatas ir JAV prezidentas, Adlai Stevensonas vienoje paskutiniųjų savo kalbų, labai reikšmingai pasakė:

TAIKA YRA BRANGUS DALYKAS, BET PRIEŠ JĖGĄ YRA BŪTINA PANAUDOTI JĖGĄ.

Nes to reikalauja didesnis, negu taika, reikalas, — būtent: laisvė. Niekas iš taikos, jeigu nėra laisvės. Laisvei apginti Amerika turi būti gerai apsiginklavusi. Taip Stevensonas apibūdino demokratų nusistatymą ir reikalingumą ginkluoties, kai New Yorko spauda abiem kandidatams į prezidentus suruošė galimybę pasisakyti principiniais klausimais. Eisenhoweris kalbėjo už reikalą derinti visas laisvojo pasaulio jėgas, su kuo sutinka ir Stevensonas, tiksliai šis atvirai viešai pareiškdamas, kad prieš jėgą reikia pavartoti taip pat jėgą.

Tokioje dvasioje pasisakė ir

SOCIALISTŲ INTERNACIONALAS,

baigęs savo posėdžius Milane. Pabrėžtina, kad Antrasis internacionalas pasiekė už laisvojo pasaulio ginklavimąsi ir būtinumą kovoti su komunizmu kaip nešėju vergijos.

PIETŲ AFRIKOJE RIAUŠĖS IR TERORAS,

kurį sukėlė diskriminacinė Malano valdžia, suvaržiusi spalvuočių teises, plečiasi. Port Elisabeth išsivystė tokios didelės rūšies, kad malšinantis jas yra užmušty. Rūšies iš Pietinės Afrikos persimetė į anglų valdomąją Kenijos sritį, kur pradėjo siausti teroristinė

Mau-Mau gauja. Tai vis kraštutinių vaisius, kilęs iš kurtomosios rasių neapykantos.

NAUJA STALINO SUMANYMA

kurstyti vakarinių valstybių tarpusavę nesantaiką ir jas supjudyti, kaip jis tą išdėstė kompartijos suvažiavime. Kurstydamas nesantaiką, jis tikisi palaikyti jų pajėgumą. Dalimi tas jo planas vis dėlto sekasi.

KOMUNISTŲ PARTIJOJE DIDELE NEDARNA.

Iš Italijos Nenni socialistų, kurie satelitauja komunistams, pradėjo bėgti žmonės. Paskutiniu metu pasitraukė 5 žymūs asmenys, su jų oficiozo redakto rium priskykyje.

Prancūzijos komunistai, Maskvos įsakymu, pašalino iš partijos du žymius senus komunistus Marty ir Tillon.

Prancūzijos socialistai nutarė sutikti su valdžios reikalavimu išduoti teismo organams parlamento, narį komunistą Duclos, kuris pasirodė organizuojąs demokratines valdžios nuvertimą. Socialistai pareiškė, kad seimo nario imunitetas negali būti taikomas tėvynės išdavikams.

„RINKIMAI“ LENKIJOS

sukėlė audrą pasipiktinimo, pasiekusio net JTO pilnatį, kuriai įteikta eilė protestų. Ten gi „rinkimai“ vyksta Maskvos pavyzdžiu — kaip „liaudies demokratijos“. Ir Lenkijoje turėjo teisę statyti kandidatų sąrašą tiksliai komunistai, ir tefiguravo tiksliai vienas sąrašas.

IŠSPRESTA DAUG VALDŽIOS KRIZIŲ.

Buvo atsistatidinės Suomijos ministerių kabinetas, bet reikalus išsiaiškinus, jis liko tęsti darbu.

Atsistatydino Austrijos kabinetas, bet prezidentui paprašius, jis toliau eina pareigas. Japonijos ministerių kabinete sudarė liberalas Segemitsu.

IRANE NAUJA KRIZĖ.

Priešingai ligšialinei tvarkai, šachas (prieš kurį komunistai buvo sukėlę rūpesčius) pasirašė seimo priimtus įstatymus ir jie, be senato patvirtinimo jau įsigalioja. Esą ši priemonė naudojama, kol Mossadegh vykdas naujas reformas. Bet dėl to krašte esąs susijaudinimas.

KANADOS PARAMA PAKISTANUI

Kanados geologai ir lakūnai išvyksta į Pakistaną, kuriam padės sutvarkyti žemės ūkį, išvystys naujas dirbamos žemės sritis.

JAV tą pat daro Birmoje, kur panaudoja naujas žemės dirbimo ir jo mechanizavimo priemones.

Kasdien iš rytinės Vokietijos ir vakarinę perbėga ne mažiau kaip 500 asmenų. Jiems priimti Vakarų Vokietijoje yra įsteigta daug stovyklų.

Vakariečiai užprotestavo prieš vienašališką Lenkijos sienų susitarimą su rytine Vokietija, pagal Oderio-Neisės liniją.

Sovietai vėl trukdo vakariečių judėjimą autostrada su vakarais.

Laisvasis pasaulis atkreipė dėmesį į

JTO pilnatis 13 kartų balsavo kai reikėjo į ekonom. ir social. komisiją išrinkti Čekoslovakiją ar Jugoslaviją. Išrinkta pastaroji.

St. Johnne, netoli nuo Montrealio, gaisras sunaikino daug namų ir padarė apie ketvirtį milijono dol. nuostolių.

AMERIKOS NAUJIENOS

PAMAZU ORGANIZUOJASI AMERIKOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ.

Amerikoje, palyginti, labai silpnai vyksta Lietuvių Bendruomenės organizavimas, nes jis čionykštėse JAV lietuvių organizacinėse sąlygose sutinka daug kliuvinių. Spalio m. 19 d. Čikagos lietuvių socialdemokratų savo susirinkime tarp eilės reikalų aptarė ir Lietuvių Bendruomenės organizavimą. Šios organizacijos steigimui pritarė, aiškiai nustatydami jos veiklos rėmus.

1. Bendruomenės organizacijon stoja tautiečiai savo laisvą apsisprendimu. Susipažinę su jos statutu moka nustatytus mokesčius ir atlieka kitas uždedamas prievoles.

2. Bendruomenės veiklos apimtis tėra tik grynai kultūrinės-vietinės ir lietuviybės išlaikymas.

3. Lietuvos laisvinimo kovą veda Amerikos Lietuvių Taryba, kurios veiklą Bendruomenė turi remti.

4. Nuo karo nukentėjusiems lietuviams remti šalpos akcija ir toliau turi būti palikta BALFui rūpintis.

Tokiais ar panašiais nusistatymais ir kitos organizacijos sutinka bendruomenę organizuoti, kad pastaroji nepakenktų veikiančių mūsų koaliciniais pagrindais sudarytų organizacijų veiklai.

Pagyvėjo susidomėjimas spauda.

Rudenini atsilinks ir atšalus orui, žmonės laisvą laiką dažniausia praleidžia namuose ar parengimuose. Ir po pasibaigusį įvairių vasaros iškylių labiau pradėjo domėtis spauda. Knygų ir laikraščių dabar žymiai daugiau išparduodama nei vasaros mėnesiais.

Rinkiminės problemos.

Lapkričio 4 d. visoje Amerikoje vyksta prezidento rinkimai, kuris iš jų — gub. Stevenson ar gen. D. Eisenhoweris atsistės ir Baltųjų Rūmų sostą, išpėti nimanoma. Tačiau die ną Čikagoje vyksta ir įvairių valdžios pareigūnų rinkimai. Iš lietuvių pusės kandidatuoją per

renkamas į Sanitary District prezidento vietą adv. A. Ollis. Į miesto teisėjų vietas kandidatuoją adv. A. F. Wells ir adv. J. Lapinskas.

Je lietuvių balsuotojai už juos atiduos savo balsus, tai tikrai minėtieji lietuvių kandidatai bus išrinkti.

Nuotaikingas parengimas.

Spalio 19 d. Čikagoje Lietuvių Auditorijoje įvyko „Sandara“ koncertas, kuriame buvo suvaidinta Albino Valentino parašyta 2-ju veiksmų komedija „Skrenda paukšteliai“. Vaidino: S. Kiešaitis, J. Monkutė, J. Kelėčius, A. Mironas, E. Radvila ir J. Skomantas. Koncerte dalyje gražiai pasirodė du listai: A. Kaspėraitė, A. Peškys ir smuikininkė Micevičienė.

Publikos atsilankė nemažais skaičiais. Šokiai vyko B. Pakšto orkestrui grojant. Visi buvo labai patenkinti.

Čikagos Lietuvių Tarybos konferencija.

Spalio 10 d. Lietuvių Auditorijoje gražiai praėjo ALT Čikagos skyriaus lietuvių konferencija. Konferencijos proga organizacijos ir paskiri asmenys Lietuvos laisvinimo reikalams suaukojo apie 1.800 dolerių.

Nusisekė Literatūros vakaras.

Spalio 18 d. Čikagos Lietuvių Literatūros Darugija surengė Literatūros vakarą ir ta progą paskelbė novelės konkurso rezultatus. Konkursui buvo priimtos 24 novelės iš kurių premijuota tik viena pavaidiniu „Paskutinis kalvis“. Novelės autorius Nelė Mazalaite gavo premiją 50 dolerių.

Vertino komisija: pirm. S. Pipiraitė-Tomarienė, Dr. P. Jonikas, M. Krikščionas ir D. Velička. Vakaro programa buvo pajavairinta dainomis ir muzika. Taipgi vakaro proga buvo renkamos aukos mūsų tautinės kultūros kūrėjams M. Biržiškai ir V. Krėvei paremti.

Kur mūsų jaunimas?

Ankstyvesniuose ALT Čika

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEImlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
 Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. Amerika \$ 5.50
 Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
 Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
 Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Reikia gero derinimo.

Yra neabejotinas faktas, kad lietuviškasis organizacinis gyvenimas, ne tik Lietuvoje, bet ir daugumoje lietuvių kolonijų — JAV, Brazilijoje, Argentinoje, Australijoje, Venesueloje — nėra gerai suderintas. Tikrai mažumoje kolonijų, kaip Didžioji Britanija, Vokietija, kiek darnesnis arba beveik darnus. Paskutiniu atveju ji tenka laikyti net visai darniu, nes, anot patarėlės, „nėra grįžios be dūmų“, net ir vienu tėvų, vieno auklėjimo vaikui turi skirtingas pažiūras.

Ir ne tame blogumas, kad žmonės turi skirtingas pažiūras. Faktiniai tas reiškinys yra pažangos faktorius. Suniveluoti žmonės negali būti kūrybingi, nes juose negali reikštis individuali iniciatyva. Pažiūrų įvairumas ir individualybės pasireiškimas yra geras reiškinys. Jo negali sunaikinti net žiauriausi diktatoriai ir didžiausi „autoritetai“. Taigi, labai klaidingai galvoti, kad, kurie pasisako prieš nuomonių skirtumus, kurie reikišiai tai skirtingomis pasaulėžiūromis, tai susigrupavimu ir skirtingas partijas arba kitokias kokias organizacijas. Visa tai yra natūralu ir neišvengiama. Ir pagal šventraštį, juk Dievas žmogui yra davęs laisvą valią. Tegul ta valia ir neabsoliučiai laisva; ji turi neišvengiamas ribas. Bet vis dėlto tose gali mybių ribose žmogus yra laisvas. O būdamas laisvas, jis negali būti nelaisvas; jis negali savęs varžyti ribomis, kurios neišplaukia iš jo galvosenos.

Šita tenka pasakyti todėl, kad dažnai girdima, jog mes per daug susiskaldę, per daug turime organizacijų, per daug partijų ir panašiai. Ne tame yra blogumas. Bet yra negera tai, kad mes nemokame susiderinti. Vietoje derinimo principo, kuriam pagriną sudaro tolerancija, dažniausiai stengiamasi vienu kitiems dominuoti, kitus sunivelijuoti, nustumiant, nesiskaitant su jais, neįvertinant jų gerų norų ir gerų pastangų. Mums stinga jėgų derinimo, koordinavimo, sutelkimo. Kai kurios mūsų srovės turi neįdomią tendenciją būtinai dominuoti; dominuoti ir nieką nežinoti. O iš to jau susidarė negeros pasekmės — jėgų skal-dymas, kuris nėra niekam naudingas. Atvirai sakant, jėgų skal-dymas lietuvių, lietuvių ir bendriems reikalams yra labai žalingas.

Nesiekiant jėgų derinimo, jos krinka. Vietoje vieningo veikimo, mes turime tik vieną tendenciją — dominuoti ir nieką nežinoti. O iš to jau susidarė negeros pasekmės — jėgų skal-dymas, kuris nėra niekam naudingas. Atvirai sakant, jėgų skal-dymas lietuvių, lietuvių ir bendriems reikalams yra labai žalingas.

SPAUDOS APŽVALGA

KRIKŠČIONYS DEMOKRATAI IR ŪKININKŲ SĄJUNGA ATSAKO LIETUVIŲ FRONTUI.

Pasitraukus iš VLIKo Lietuvos Frontui ir Vienybės Sąjūdžiui, organizacijoms, kurių ligšiol nebuvo ir kurios tesireiškė, kaip suminėtu organizacijų satelitai, — dabar jau iš kilo kaip tūlas „sąjūdis“: prasiidėjo susirinkimai — suvažiavimai, kuriuose negalima atskirti, kas Kr. D-tų, kas Ūk. S-gos kas Ateitininkų arba kitų organizacijų žmonės; taipgi neišskirti, kas jie, priklausantys skirtingoms organizacijoms, dalyvaujant bendruose susirinkimuose ir bendrai sprendžiant tuos „sąjūdžio“ klausimus.

Kas juose skirtinga, tai asmens: kalba J. Brazaitis, kalba A. Maceina, kalba Z. Ivins-

darbo, kur jis būtų galimas ir efektingas, lietuviškoji visuomenė atsiduria be gairių, organizacijos — kas sau, susidaro pakrikimas, ir bendras darbas stovi vietoje. O jis yra jma nomas tikrai visų sutelktomis jėgomis.

Atrodo, kad derinimas nebūtų sunkus, jeigu atskiros organizacijos mokėtų skirti specifiskai savus reikalus nuo bendrųjų reikalų, jeigu jos norėtų toleruoti kitų tokius pat specifiskus reikalus ir visa didįjį dėmesį sutelktų ties tais bendraisiais reikalais, kurie tera jma nomi tikrai suderintomis jėgomis.

Bet kurios organizacijos visų pirma turėtų atsisakyti nuo kitų diskriminacijos, kur tas reikišias, nes tol, kol bendruomenėje nebus aišku, kad bet kas bet ką diskriminuoją, tol negalės būti ir kalbos apie rimtą bendrą bei bendruomeninį darbą.

Reikia atvirai ir tvirtai išsiaiškinti, kad bendras darbas bus įmanomas tik tuo atveju, jeigu visos dėsnybos bus sutelktos ties tvirtu pasiryžimu visas esamas, gera valia paremtas, jėgas derinti, koordinuoti. Pabrėžtina: tvirtai laikantis principo, kad ir mažiausia jėga yra brangi ir didina bendrąjį potencialą.

Šių faktų akivaizdoje, tenka pažvelgti į Kanados Lietuvių Bendruomenę ir trumpai pasakyti, kad ligšiol dar nematyti šių pastangų besireiškiant. Ligšiol tebuvo galima konstatuoti vienos srovės būtiną norą ir pastangas dominuoti. Neudarųkime prieš tai akių ir supraskime, kad šis kelias nepasitar-taus nei bendruomenei, nei juo daugiau — lietuvių.

Supraskime ir aiškiai žinokime, kad yra būtinas jėgų derinimas, jėgų telkimas, paremtas gera valia, prisilaikant principo, kad ir mažiausia jėga paremia bendrą darbą.

Ir tą ne tikrai viešai bei oficialiai parodykime, bet ir konkrečia elgsena, nuosirdžia laikysena įrodykime. Neįsivaizduokime savęs užsispyrimu, kad štai mes vieni pajėgūs veikti ir nuveikti. Toks nusistatymas gali atrodyti net labai gražiai teorijoje, bet tikrovė toli gražu tokia nėra ir negali būti.

Mokykimės patys ir kitiems būkime pavyzdžiu, jeigu nenorime pasižūrėti ir geresnius pavyzdžius, kad mes mokame tvarkytis tikrai bendruomeniškai, tikrai broliškai, tikrai at-tinkamai didiesiems lietuvių tautos tikslams ir uždaviniams.

Paskutinis pabėgėlis iš Lietuvos yra žvejys Andrius Tukleris, savo laive pervežęs į Švediją ir kitus 4 to laivo igulos narius.

Kapitonas Tukleris neseniai atvyko į Londoną ir davė pasikalbėjimą „Britanijos Lietu-vio“ redakcijai. Tą pasikalbėjimą dėl jo įdomumo čia patiekiame ištisai. „NL“ Red.

ANDRIUS TUKLERIS

Jaunas, gerai nuaukęs, šviesių garbanų, mėlynakis, „TRB 984“ žvejų laivo kapitonas, gimęs ir augeš Šventosios uoste, baigęs lietuvišką pradžios mokyklą 1944 m., 1950 metų pradžioje persikėlęs į Latviją, Liepojaus uostą, kur baigė specialius kursus ir buvo paskirtas tolimos žvejybos laivo kapitonu.

PLĖKŠNIŲ ŽVEJOJIMAS...

— Kaip pavyko pabėgti ir kaip ilgai ruošėtės šiam pabėgimui?

— Pabėgimo mintį nešiojau si nuo seniai. Suprantama, kad tokiu planu ir tokiomis mintimis negalima su nieku pasidalyti. Kitą kartą, eidamas guliti, bijodavau, kad per miegus apie tai neišsitarčiau, — pasakoja Tukleris. — Nuo to laiko, kai per Amerikos Balsą išgirdau savo pabėgimo nuotykius pasakojant I. Grišmanauską, su kuriuo buvome geri pažįstami, ėmiau konkrečiai galvoti apie savo plano įgyvendinimą. Po ilgų svarstymų savo pabėgimo planą papasakojau vienam to paties laivo bendradarbiui, kuris taip pat jau anksčiau buvo juokais prisitaręs apie pabėgimą.

Kai šių metų birželio pradžioje išplaukėm žvejoti, abu buvome nutarę nebeįsitraukti į plaukėm penkiese. Likusieji trys nieko nežinojo ir, mūsų nuomone, jie jokių būdu šitokiam žygiui būtų nepritarę. Pirmasis planas buvo toks: priartėti prie Švedijos krantų, kai likusieji trys miegos. Bet tai nepavyko. Tada prikalbėjome likusius draugus, jų tarpe svarbiausią — mechaniką plaukti žvejoti ir uždrausta zoną plėkšnių. Mechanikas sutiko, turėdamas galvoje gražų pelną. Faktiškai, tačiau, jei jis būtų prityręs žvejas, nebūtų sutikęs ir, ko gero supratęs mūsų planą, nes tokiu metu laikotarpiu mūsų numatytose vietose nė vienos plėkšnės būtumėm ne-radė. Bet vis dėlto, mes ten žvejojome... tol, kol laivas atsidūrė netoli Švedijos uolų kranto.

TRAGISKAS MOMENTAS.

Tada, tiems, kurie nesutiko su mūsų planu, buvo parodytas pistoleto vamzdis... Mechanikas pagrįsino išjungęs motorą ir tada laivui buvo tik vienas kelias — sudužti į uolą, kadangi stiprus vakarų vėjas nešė jį į krantą. Mechanikas persigalvojo, persigalvojo ir jo draugai, persigalvojo tiek, kad dabar visi penki esame viename Stockholmo metalo fabrike... Prieš tai mėnesį laiko sėdėjome švedų kalėjime, kur buvome tardomi ir, tarp kita ko, lankomi rusų ambas-

bės jo nei atpasakoti. Bet ir be to yra aišku: galų gale šis visa paininga, trukdžiusi VLI Ko darbą, išsiveržė viešumon ir, pagaliau, visu atvirumu išryškėjo.

TEISINTIS VISA DA GALIMA

Taip daro ir atst. J. Činga. Bet ne visada galima pasiteisinti. Taip yra ištikrųjų ir su p. Čingos pasiteisinimu.

Deja, kai Krašto Tarybos atstovų kalbos nebuvo nei stenografuojamos, nei magnetofoninės, — ginčytis galima. Tačiau J. Kardelis tvirtina ne be pagrindo, kad p. Činga taip pasakė, kaip jo buvo ir tuojau p. Čingos pareiškimą reaguota ir vėliau fiksuota ir laikraštyje. Tą patvirtina ir logika: Atst. J. Činga atsiliepė į atst. J. Kardelio pasisakymus dėl Bendruomenės organizacijos principų ir būtent dėl tos vietos specialiai, kai buvo suminėta LASo organizacija, kaip mažą. P. Činga tan žodinė ir

dos apaštaly, ragininčių mus grįžti ir užtikrinančių, kad viskas mums bus dovanota. Kiek vienas mūsų žinome, juo labiau mes, sugebėję įgauti NK VD pasitikėjimą, ką reiškia apaštaly pažadas dovanoti...

GYVENIMAS PABALTJO KRAŠTUOSE

— Ar tiesa, kad paskutiniaisiais metais gyvenimo standartas šiek tiek pagerėjęs okupuotose Pabaltijo kraštuose? — paklausiau.

— Taip, žymiai pagerėjo, bet tik pažaduose ir penkmečio planuose. Praktiškai kiekvienais metais gyvenimas labai sparčiai žingsniais blogėja. Taip, pvz., šiais metais Liepojaus mieste buvo vienas visų gyventojų rūpestis: kur gauti pavalgyti? Tiesa, kituose miestuose, net ir Rygoje maisto galima gauti šiek tiek lengviau. Lietuvoje duonos klausimas nėra tiek aktualus, kiek Liepojuje. Tol, kol Liepojaus gyventojai galėjo išvykti pasirūpinti maisto į Lietuvą, buvo geresnė padėtis, bet dabar, ypač stropiai saugomi uostai ir ten niekas be leidimo nebegali i-eiti.

Privaičių krautuvų nebėra nei Latvijoje, nei Lietuvoje. Kooperatyvuose lentynos tuščios. Retkarčiais, kai geresnių prekių pasirodo, tai pirmoje eilėje aprūpinami kompartijos nariai, kooperatyvų vedėjų pažįstamieji. Be to, jei tų prekių ir būtų, ne visi gali įpirkti, nes kainos yra labai augštos, palyginus su uždariais.

KAINOS.

Uoste sunkiai dirbantieji laivų krovėjai per mėnesį uždirba iki 800 rublių, tuo tarpu kitur dirbančiųjų uždarbis yra žymiai mažesnis, o už 800 rublių, per kyšius ir pažintis galima nusipirkti 2 poras geresnės rūšies batų. Paprastai, medžiaginiai su gumos puspadažiais kaštuoja 80 rublių, prasti odiniai 170 rublių. Išginė eilutė, Čekoslovakijos fabriku medžiagos — 1800 rublių, o pa-praščiausia darbo eilutė — 700—900 rublių. Geresnės medžiagos iš viso eilinis žmogus negaus. Tai tik išrinktiesiems ir per ypatingas pažintis. Duos nos kilogramas (duona nepaprastai blogos rūšies „Stalino kulka“ vadinama), kaštuoja 1 rb. 80 kap., mėsos, jei žinoma jos gaunama, kg 18 rublių, o pusbutelis degtinės — 22 rubliai. Pirmaisiais ir antraisiais antrosios okupacijos metais buvo žymiai geresnis ekonominis gyvenimas, negus 1952 m. Maisto trūkumas nebuvo toks opus, kol ne visi ūkininkai buvo suvaryti į kolchozus. Dabar privačių ūkių nebėra. Nebėra ir duonos. Visi, kas tik gali veržiasi į miestus, nes kolchozuose gyvenimas yra nepaprastai sunkus. 1945 ir 1946 m. daugelis susigundė kurtis Klaipėdos krašte aplieistuose ūkiuose. Pradžioje buvo gerai, bet dabar suvaryti į kolchozus, nebegali iš ten pasitraukti. Klaipėdoje, kaip ir kituose uostuose, gyventojų daugumą sudaro rusai. Ten, Klaipėdoje, man teko sutikti 1952

užreagavo: „Mes stengiamės mažas grupes suniveluoti...“ Šiuos p. Čingos žodžius J. Kardelis tuojau ir fiksavo ir tuojau juos viešai Kr. Tarybos suirinkime pakartojė. Jeigu jie ne taip buvo pakartoti, kaip p. Čingos buvo pasakyti, tai kodėl jis ten pat jų nekoregavo? Jis to nepadarė todėl, kad jie buvo pakartoti taip, kaip p. Činga pasakė. Todėl, p. Činga teisin-tis, nors ir piktokai, gali, bet, anot patarėlės, „žodis ne paukštis — paleisto jau nepagausi...“ Kas pasakytą — pasakytą.

O kalbant apie Krašto Tarybą iš esmės, tai ji, nori kas to ar nenori, ji yra mūsų krašto seimas. Todėl logiškai ir PL B statutas numato Pasaulio Lietuvių Seimą. Dėl žodžio mes galime ginčytis, bet esmė yra ne kita, nes Krašto Taryba yra tas organas, kurio tikslas yra visapusiškai, kiek tik-tai bus pajėgu, tvarkyti visus lietuvių reikalus. Šis gi uždavinys yra kaip tikrai parlamentas arba seimo uždavinys.

N. Metus lietuvių šeimoje.

VILNIUJE

1951 m. rudenį teko vieną dieną būti Vilniuje, metrikacijos biure, kuris įsteigtas viename buvusių vienuolynų. Mieste visur tebežymu karo sugriovimai ir net pati Vilniaus geležinkelio stotis neatremontuota. Stoties bufete už pietus su mokėjau (su 100 gramų degtinės) 24 rublius. Stotyje didelis rusų pareigūnų judėjimas. Vilniaus turguje labai nešvaru, girdėti lenkų, lietuvių, rusų ir kitų kalbų mišinys. Žydų labai mažai. Gaila, — sako Tukleris, kad būdamas Vilniuje, nežinojau, jog teks apie jį pasakoti Jūsų skaitytojams, būčiau tikrai daugiau ten išpū-džių pasirinkęs...

RAUDONOJOJ ARMIOJŲ IR KOMJAUNOLIAI

— Sakyt, o kaip su naujo kais? — paklausiau pabėgusio, spręsdamas iš jo amžiaus, kad turėjo jam tekti Raudonojo armijos būti.

— Buvau Kretingoje mobilizuotas ir tankistus. Laimei, dėl tuo laiku sužeistos kojos buvau laikinai atleistas, o vėliau išsisukau, — pasakoja Tukleris. — Į kariuomenę imami visi pagal metus. Šiais metais turi stoti gimę 1933 m. Naujokai skirstomi pagal sveikatą ir specialybę į įvairiausius dalinius. Vieni naujokų apmokymą a-lieka savo krašte, kitiems tenka važiuoti į plačiąją „tevyne“. Tarnybos laikas — 3 metai. Tiems, kurie patenka į aviaciją, laivyną ar tankų dalinius, mityba šiek tiek geresnė. Pėstininkijoje — badas. Kareivis gauna 30 rublių mėn. algos, bet tik popieriuje. 20 rublių atskaito „savanoriškos“ paskolos valstybei. Kareiviams duodama machorka ir laikraštis popieris bankrutkei susukti. Man esant Kretingoje ir mūsų dalinį buvo atvežti naujokai iš Sibiro. Jų išvaizda, išsilavinimas ir galvosena — pasibaisėtina. Tai nužmoginti, užgauti ne-užaugos. Visos komandos ir pa-mokos, suprantama, tik rusų kalba. Vadovybė taip pat rusų, nors šalutines pareigas eina ir lietuviai arba latviai karininkai. Liuoslaikiu savo tarpe, galima kalbėti ir gimtąja kalba.

— O kaip kareivių nuotai-ka?

— Apie tokius dalykus, ten niekas nekalba? — juokėsi pasakotojas. — Ten, raud. armijoje, svarbu prastumti dieną, pavalgyti, sušilti. Ten niekas nekalba apie ateitį, niekas ja ir nesirūpina. Lygiai kaip visi okupuotų kraštų gyventojai, taip ir mobilizuoti kareiviai laukia... karo.

— Ar buvote komjaunuo-

ka?

— Ar buvote komjaunuo-

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

ka?

lia? — Ne. Išsisukau, bet tai buvo laikinas dalykas. Kiekvienas jaunuolis, kuris nori gyventi, kuris nori baigti mokyklą, įgyti kokią nors specialybę, kuris nori gauti geresnį darbą — negali išvengti partijos. Vyresniojo kurso studentams mokama stipendija, bet sąlyga — privalai priklausyti partijai. Maža to, jei šiaip taip ir išsi-verstumei be stipendijos, nepriklausai komjaunuoliams — pro egzaminus nepralysi!

IŠVEŽIMAI

— Šiurpiausias išvežimas, kokius pats mačiau ir pergyvenau, tai 1948 m. masiniai išvežimai. Per tuos vežimus esu netekęs daugelio Šventosios apylinkėje gyvenančių pažįstamų ir kaimynų. (Čia pasakotojas suminėjo keliolika išvežtųjų pavardžių). Per tuos vežimus daugiausiai nukentėjo Lietuvos ūkininkai. Ūkininkas, turėjęs daugiau, kaip 30 ha žemės, buvo įtraukiamas į išvežamųjų sąrašus. Be to, neišvengė išvežimo ir tie, kurie buvo įtartų turį ryšio su partizanais, arba tie, kurių nariai buvo „miško brolių“ eilėse. Dėl šios priežasties lietuvių, parodė didesni pasipriešinimą antrosios okupacijos metu, daug daugiau nukentėjo, negu, pvz., latviai. Taip, pvz., iš B. kaimo (20 ūkių) išvežti visi ūkininkai ir, vien dėl to, kad tas kaimas buvo tarp miškų ir ten, esą, užsukdavę partizanai.

ŽINIOS IŠ LAISVOJO PASAULIO

— Ar Pabaltijo kraštų gyventojai turi kokių nors žinių iš laisvojo pasaulio?

— Vieni, kurie domisi tuo, taip, bet daugumas ne. Mieliausiausi visi klausia Amerikos Balso. Suprantama, kad tai da-roma labai slapta, bet ir patiemis komunistams įdomu pasi-klausyti, o jie išgirdę, nekenčia pasidalyti žiniomis. Radijo klausymas oficialiai nėra uždraustas. Bet, pabandyti viešai klausyti, niekas nedrįsta, nes žino, kiek tas kaštuosia. Kitų priemonių susirūsti su laisvu vuoju pasauliu nėra, nes į ro-jų, niekas juk neatbėga ir nepapasakoja, kaip čia pabaltiečiai gyvena. Jei vienas kitas ir grįžta, tai oficialūs jo pasakojimai visiems žinomi ir neįdomūs, nes ir jis pats ir klausytojai žino, kad tai, ką jis sako, nieko bendra neturi su teisybe. Ten, rojuje, yra trys pagrindiniai veiksmazodžiai: meluoti, apgauti ir pavogti. Juo lgiau ir sumaniau tais veiksmazodžiais operuos — juo geriau ir ilgiau gyvensi, o gyventi kiekvienas nori, — baigė pasakoti mą „TRB 984“ laivo kapitonas, matyt, gerai sugebėjęs „rojuje“ šitais veiksmazodžiais operuoti. („B. L.“).

JUOKDARIAI...

Vado bizūnai eiliniams...

Ką reiškia ijerarchija? — Tai reiškia, kad vadas turi pasisavinę teisę eiliniams duoti bizūnų, kiek tikrai jam patinka...

Ir taip Bimba „Laisvėje“ pla-ka smarkųjį „Vilnies“ redak-torių L. Joniką ir kitus. Bimba kerta iš peties, o Jonikas rai-tosi ir tikrai botaga... bučiuoja...

Įrodymui štai „Laisvės“ iš-traukos apie bolševikų suvažia-vimą:

„Praeitas mūsų organizacio-jos suvažiavimas konstatavo, kad veikloje viešpatauja berei-kalingas ir nepateisinamas ap-sileidimas, sustingimas, pesi-mizmas.

V. B. savo įsismaginusoje kritikoje sako, kad chicagiečiai L. Jonikas ir J. Stulgaitis be-veik verkdami prašė, kad Cent-ras būtų paliktas Čikagoje... Kad Čikagos delegacija karštai tvirtino, kad turi naujų planų, naujų jėgų, naujo entuziazmo ir kad pradės stumti darbą pir-myn.

Ir štai po suvažiavimo prade-da prabėgti savaitė po savaitės, ir mes galų gale „Vilnies“ vie-tinėse žiniuose randame mažių-ka pranešimą, kad naujas išrink-tas LMS Centras susirinko, po-sėdžiavo, išklaušė raportų ir iš-siskirtė. Ir tai dar neviskas dar pridėta, kad šiaip jokiais

klausimais nesitarta!

Ką tas reiškia? Vientelė išvada yra, kad tie, kurie suva-žiavime kalbėjo taip entuzias-tiškai, tą entuziazmą prarado kur nors kelyje į Vidurvaka-rius arba esminiai patys neti-kejo tiems pažadams, kuriuos jie suvažiavime dėjo“.

Bet tegul nusiramina vadas ir superkritikas, nes visur ir vi-sada taip yra komunistiniuose kraštuose — daug žada, bet nieko nepadaro. O kadangi taip yra, tai nenuostabu, kad tie pažadų bėrėjai patys netiki tuo, ką plepa.

Yra didesnio sutapimo partijų.

Bimbos išpertasis L. Joni-kas lygina Hitlerio ir Prancūzi-jos radikalsocialistų partiją ir sako, kad „Francūzijos radi-kalsocialistai yra bene vidurkyje tarp Hitlerio nacionalsocia-listų ir mūsiškių McCarthy pa-sekėjų“. Dėl vidurkio nesigin-čysime, bet kad Hitlerio nacio-nal socialistams visai prilygsta Stalino komunistų partija, tai yra daug daugiau tikrumo. To dėl dabar komunistai priėmė nacionalsocialistus į komunis-tų partiją ir todėl, sekant L. Joniko pavyzdžiu, jis, L. Joni-ka, yra tikras hitlerininkas, ku-riam Marksas tiek pat sveti-mas, kaip svetimas jis Hitle-dar pridėta, kad šiaip jokiais

Pavasaris eina Argentinos laukais...

RAŠO „NL“ BENDRADARBIS IŠ BUENOS AIRES.

Nors europiečiui keista, bet taip jau yra, kad visame pietų pasaulyje dabar pats pavasaris, kai tuo tarpu ten, kur Nemunas teka, Baltija banguoja, niūrus ruduo. Sunku lietuviui praprasti prie svetimų pavasarių, kai gamtoje jo širdis neranda to, ko netrūkdavo gimtoje šalyje: t. y., milijonų įvairiaspalvių gėlių kilimo laukuose ir pievose, begalės paukščių čiulbėsių, sprogtančių medžių pumpurų kvapo ir švelnios, į save viliojančios saulutės.

Argentinoje, kur tūkstančiai lietuvių yra geriau ar blogiau įsikūrę, pavasaris nesiskirtų nuo žiemos, jei lapuočiai medžiai rudenį nenumestų lapų. Priešingai, žiemos metu visa žemė pasipuošia žaliu žolynu kiliu, nes vasarą negali žaliuoti dėl karštos saulės, jai mirtį nešančių spindulių. Dabar, jau susprogo medžių lapai, o saulės vėjas greičiau lipdamas į viršų, to lydzio žemėn leidžia karštus spindulius. Nors ir ne taip, kaip Lietuvoje, bet lietuviams jis įkvepia nemažai gyvumo kasdieniniame gyvenime. Šventadieniais gauseni būriai susirenka ir pamaldas, išvyksta į tolimesnius užmiesčius ir daugiau susirenka į kultūrinius parngimus negu žiemą ar vasarą. Argentinos lietuvių kultūrinis gyvenimas nėra apsnūdes, bet galėtų būti dar gyvesnis, jei darniau susiglaustų į krūvą visos kultūrinių pajėgos. Dabar beveik ant kelių ar keičiolikos kultūrinių pečių stovi visa šio gyvenimo našta ir pareiškia iš jų nemažai rūpesčių.

Paskutiniu laiku, tiesiog karžiškiškai, savo veiklą vykdo

Lietuvių Tautinis Ansamblis, vadovaujamas nenuilstam kulturninko A. Petravičiaus. Jo dėka šiandieną Argentinos lietuvių turi tokį meninį vienetą, kurio pavydį argentiniečiai ir kiti svetimtaliai. Tai vienetą, ir kurį A. Petravičius sugebėjo sutraukti patįs geriausias menines jėgas ir karščiausiai lietuvišką meną mylinčias širdis. Sunku įvertinti Tautinio ansamblio nuopelnus Argentinos lietuvių kolonijai, bet nevisi tai mato ir neateina jam talkon. Daugelis mėgsta reikalausti iš jų — ansamblių, o ne jiems duoti.

Dabartiniu metu ansamblio choras, vadovaujamas pianisto A. Kuprevičiaus, paskelbė lietuviškų plokštelių įdainavimo vaju. Jo tikslas kuo plačiau paskleisti lietuviškas dainas po Argentinos ir viso pasaulio lietuvių, nes žino, kad lietuviška daina yra kibirkštėlė, kuri gestantį Tėvynės ilgęsi lietuviui nuolat palaiko.

Antrasis lietuviškos dainos mylėtojų vienetas yra jau per dvidešimt metų gyvuojas ir to paties vadovo, muziko V. Rymaničiaus, vadovaujamas,

Šventos Cecilijos choras.

Jau dešimt metų su skambia lietuviška daina ramina Tėvynės ilgios ir gimtųjų laukų mielės iškankintas lietuvių širdis. Dvidešimt metų kai skamba lietuviška daina per Argentinos žemę radijo bangomis. Kas beįvertins tų choristų nuopelnus mūsų tautai ir jų pakeltus vargus, kurie jame dainuoja ir randa laiko uoliai lankyti repeticijas. Jų mielė lietuviškai dainai nugali nuovargius nuo sunkių dienos darbų ir rūpesčių. Šiandien, jei ne šis choras rečiau skambėtų lietuviškos dainos radijo bangomis ir kas sekmadienį lietuvių bažnyčioje nebūtų lietuviškos giesmės.

Beveik nėra savaitės, kad vienur ar kitur nebūtų profesionalams prilygstančių vaidinimų. Be vieno kito profesionalo, artistus sudaro tie patys Lietuvos kaimo žmonės arba Argentinos fabriku darbininkai, kurie paliko Tėvynę, išeidami laimės jėgose, o šį kraštą paliko gimtuosius namus, tėvus, brolius ir draugus, bet nepalikę Tėvynės mielos ir pagarbos viskam kas lietuviška ir kultūringa.

Gal, daugeliui, kurie gyvena kituose pasaulio kraštuose, yra neaišku,

kodėl Argentinos lietuvių mažai perka lietuviškas knygas, spaudą

ir kodėl vietos lietuvių laikraščiai tokie maži ir retai išėję, kai tuo tarpu kitur, vos po antrojo pasaulinio karo susikūrusios lietuvių kolonijos turi dažnai išeinančią ir gausią spaudą. Čia nėra jokia kaltė Argentinos lietuvių, bet šios šalies pinigų bevertiškumas, už kurį užsienyje nieko negalima įsigyti, o šalies viduje taip pat

sunkiai uždirbamas. Daugelis, ypač iš tremtinių, noretų nugauti spaudos badą, užsisakydami kituose kraštuose išeinančius lietuviškus laikraščius ar knygas, bet už tą viską turi mokėti doleriais, kurie šiame krašte turi aukso vertę. Tiesa, yra nemažai gaumybių spaudos įsigyti ir už argentinuskus pesus, bet didelio jų skaičiaus reikia. Pavyzdžiui, JAV lietuvių išleista knyga kainuoja 3 doleriai. JAV lietuvis, pa prastas darbininkas ją nupirka už trijų valandų uždarbį, o Argentinos lietuvis darbininkas tegali nupirkti tik už dviejų dienų uždarbį (!). Žinant, kad dabar Argentinoje nemažai skaičius darbininkų tedirba 3 — 4 dienas per savaitę, daugelis yra laikinai atleisti iš darbo, dėl jo stokos, kad už bulvių kilogramą tenka mokėti net iki dviejų pezu, o bendrai vienam žmogui (kukliai valgant) per dieną reikia išleisti 15—20 pezu, nėra nei kiek nuostabu, kad Argentinos lietuvių taip mažai perka lietuviškas knygas ir prenumeruoja kitų šalių lietuvišką spaudą.

Vietos lietuvių spauda taip pat vos gali išsiversti iš prenumeratų tik du kart per mėnesį išleidama. Dėl popierio trūkumo ir jos augstų kainų turi išeiti maži.

Dėl šių priežasčių, noromis nenoromis tenka pirkti ir skaityti svetimą spaudą, kuri ypač patinka jaunimui, nutautėjimo atžvilgiu. Vaikai ir jaunimas kenčia visišką lietuvišką — jų amžiui tinkamą, literatūros ir spaudos badą.

Lietuviškų laikraščių leidėjai, tą viską matydami sielojasi ir rūpinasi šiame krašte tas baises klūtis pašalinti. Jiems į talką ateina tvirčiau įsikūrę tautiečiai su savo duosnumu. Štai dėka šių žmonių, neužilgo Argentinoje lietuvių turės dvi nuosavas spaustuves, iš kurių viena, „Argentinos Lietuvių Balso“, jau veikia ir stato si nuosavus namus. Antrąją spaustuve steigia „Laikas“, nu pirks linotipą.

Laimė, kad daugelis iš Argentinos lietuvių, neturėdami priemonių savo vaikus aprūpinti jiems tinkama spauda, su pranta didelių jų vaikų nutautėjimo pavoju ir visomis jėgomis savo vaikus moksline lietuviškai, siunčia į lietuviškus parengimus ir leidžia dalyvauti lietuviškų organizacijų meno vie netuose, k. a., vaidintojų, dainininkų ir pan. Taigi, esant

atsikvietę ir žmoną su sūnum. — Permažas buvau, kad ką nors tikslesnio atsiminčiau iš Lietuvos ir tos mūsų su mama kelionės, — sako jų sūnus p. Albertas Norkeliūnas, dabar jau plačiai žinomas, jaunas, rimtas, vedęs prieš dvejetą metų, vyras.

Pp. Norkeliūnams atvykus, netrukus Kanadoje prasidėjo depresijos laikai. Iš daugelio pasakojusių apie įsikūrimą, žinome, kad tai buvo tikrai sunkūs laikai, kurių tikrai nedaugelis tautiečių nepažinojo.

— 1932 metų pradžioje iš fabriko, kuriame dirbau drauge su 1200 darbininkų, atleido. Fabrike tepaliko dirbti tikrai apie 300 vyrų, — pasakoja D. Norkeliūnas. — Tada griebiau si darbo, kurio dar Lietuvoje buvau pradėjęs mokytis: atidariau kirpyklą ir pradėjau dirbti. Tai ir krizė praėjo. Kirpyklą išlaikiau 15 metų.

Visuomeninio darbo baruose.

Išėjęs į savarankišką darbą, D. Norkeliūnas pasijuto laisvesnis ir savarankiškesnis. Su sidarė šalysgos dirbti ir visuomeninį darbą, o noro dirbti ir energijos buvo. Todėl D. Norkeliūnas visą dėmesį koncentruavo į kultūrinius reikalus, kurie svarbūs ir bendrajam kultūrai kelti ir sąmoningą tautiškumą palaikyti. Ir D. Norkeliūnas atsidėjęs dirba DLK Vytauto klube, suorganizavęs prie jo ir scenos mėgėjų grupę ir chorą. Jis buvo jų pirmininkas, ir režisierius, ir... sargas. Šiuose kolektyvuose reikėsi gyvas darbas. Sekė koncertai, spektakliai, vakarai ir tt. Dominiukui Norkeliūnui vadovaujant ir atsidėjęs dirbant, lietuviškos kultūros talkoje susibūrė visa eilė atsidavusių tam gražiam darbiui asmenų: Zuperka (neseniai miręs), J.

Pirmojo Kanados lietuvių

SOCIALDEMOKRATŲ SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJOS

1. Einamojo Meto Padėties Vertinimas

Išklauses pranešimo esamos padėties vertinimo klausimu, Kanados Lietuvių Socialdemokratų Suvažiavimas, įvykęs 1952 m. spalio 11—12 dienomis Toronto, Ontario, konstatuoja:

1. Kad pasaulis jau pasidalinio į dvi nesutaikomas ir priešingų interesų stovyklas: imperialistinę Sovietų Rusiją su jos pavergtais sateliniais kraštais ir J. V. Valstybių stovyklą su Jungtinėmis Tautomis ir Atlanto Sąjunga;

2. Abiejų stovyklų ginklavimasis yra pasiekęs neįsivaizduojamo tempo ir didumo;

3. Jau tiek toli nueita, kad ir vienoj ir antroj pusėj yra su daryti karui vesti štabai, pav. SHAPE (Supreme Headquarters of Allied Power in Europe), nekalbant apie kitokių pasirošimų visą eilę.

4. Tariamasis „šaltasis karas“ jau prieš porą metų Korojejo įgavo karštojo karo pobūdį; čia visai aišku, kad svetimomis korejiečių ir kiniečių rankomis ir jų vardu prisidengus, bolševikai-komunistai veda karštąjį karą su J. A. V. ir J. Tautomis, tad be jokio pagrindo norima įtikinti pasaulis, kad ši kruvinoji Korojejo vykstanti operacija yra šaltasis karas.

5. Netenka išleisti iš akių ir tos aplinkybės, kad artimuose Rytuose, ypač Irane, tų dviejų stovyklų varžomasi dėl „juodojo aukso“ — naftos versmų.

6. Ne paslaptis, kad kapitalistinis pasaulis yra nustojęs rinkų. Sovietai laiko už geležinės užuolaidos 500 milijonų gyventojų Kinijos rinką, jų Europoje blokuoja ruožą nuo Suomijos įlankos iki Adrijos jūros — ši aplinkybė, pagal Maskvos gduvumus, ves prie labai komplikuotos ekonominės situacijos. Jei sovietai teroro priemonėmis gali dvasinti badu milijonus Rusijos gyventojų, tai kapitalistiniai kraštai tokių metodų negalės praktikuoti. Tad bolševikų užleisto ji Geležinė Užuolaida ne tik uždengia nuo pasaulio akių sokeriems norams, surandama priemonių lietuviškai auklėti jaunąją išeivijos kartą.

L. Kančauskas.

vietijos žmonių neįsivaizduojamą skurdą ir nebaigiamą terorą, bet lygiagrečiai siekia kapitalistinių kraštų ūkinės izoliacijos, tikslu sukelti juose ekonominę krizę ir nedarbą, kad tuo būdu revolucionizuotų tų kraštų darbo mases ir padaryti jas bolševikinės Rusijos tolimesnių imperialistinių užkariavimų dalininkėmis.

Imdamas visa tai dėmesin KLSS suvažiavimas skatina atydziai sekti einamojo meto įvykių rutuliojimąsi, suprasti jų tikrąją esmę ir pobūdį ir visuomet atsiminti, kad socialdemokratijai, sąjungoje su kitomis demokratinėmis pajėgomis, teks spręsti pastovios taikos, demokratijos, pavergtų tautų išlaisvinimo ir jų apsisprendimo klausimus bei problemas.

Turėdami prieš akis Sovietų Rusijos įvykdytą Lietuvos okupaciją ir žinodami, kad toji okupacija vykdoma žiauriausiomis teroro priemonėmis, kad Lietuvos žmonės pavergti, neribotai išnaudojami ir naikinami, KLSS suvažiavimas:

a) Griežčiausiai protestuoja prieš Sovietų Rusijos valdžią, kuri okupavo ir pavergė mūsų Tėvynę, plėšia jos turtus, negirdėdama išnaudoja jos žmones, panaikino visas laisves ir mąstį, kai naikina Lietuvos tautą, de portuodama jos žmones, nepa keliama darbo ir žmonių naikimo specialias stovyklas, žudo juos kalėjimuose ir NKVD rūsiuose.

b) Suvažiavimas kviečia tuos lietuvių išeivijoje, kurie vis dar tiki, kad sovietuose esąs įgyvendintas socializmas ir net einama ir komunizmas, atsipeikėti nuo šio melo ir apgaulės propagandos ir stoti į tikrą demokratinių socializmo kelią, kuriuo eina lietuvių besitvarkančių demokratinių kraštų darbo žmonės.

KLSS Suvažiavimas yra įsitikinęs, kad vėliau ar anksčiau Lietuva ir jos žmonės bus išlaisvinti iš bolševikiškos vergijos ir bolševikų sukurto baudžinio režimo, kad ateis laikas, kuomet teks atkurti nepriklausomą, demokratinę, socialinių teisingumą pagrįstais visuomeniniais santykiais, darbo žmonių tvarkomą Lietuvą.

Bet suvažiavimas visu rimtumu kreipia mūsų draugų ir plačiosios lietuvių išeivių visuo menės dėmesį į tai, kad tokią

Lietuvą turėsime atkurti patys savomis rankomis ir sugebėjimais...

Turime neišleisti iš akių fakto, kad kai kurių sluoksnių užsimojimai bus kitokie, jie sieks tokios Lietuvos, kurios santvarka atitiktų jų padėtį ir interesus, tad suvažiavimas taria:

1) KLSS cina į lietuviškąją visuomenę su laisvos, demokratinės Lietuvos atkūrimo sukiiais ir čia pat primena visiems, kad atkūrimoji Lietuva turės tvarkytis socialinio teisingumo, pagrįstais santykiais, kuriuose darbo žmonių interesams turės priklausyti pirmenybės.

2) Čia Kanadoje mūsų vyriausias uždavinys suaktyvinti lietuviškąją darbo žmonių visuomenę, sukelti joje savimi patitiktumą ir pasiryžimą prasmingai ir su įsitikinimu kovoti už savo reikalus šioje šalyje ir tuo pačiu metu

3) ruošti darbams atkursimoje Lietuvoje, kad grįžę į ją sugebėtų bendromis jėgomis su savo krašto žmonėmis atkurti tikrai pažangią, į šviesią ateitį žengiančią darbo Lietuvą.

2. Lietuvos turto klausimas

Kaipo reikalo būtinybė — žinoti plačiai lietuvių visuomenei, kuri remia Lietuvos išlaisvinimo kovą savo sunkiai uždirbtais skatikais — per VLI Ko vedamą Tautos Fondą, išsi aiškinti, kaip, kur ir kokiomis sąlygomis randasi Lietuvos Valstybės turtai užsieniuose, kas prie tų turtų prieina ir kas jais naudojasi.

KLSS Suvažiavimas paremdamas Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Suvažiavimo rezoliuciją tuo svarbiu reikalu, atkreipia VLI Ko dėmesį ir primena jo pareigą pasirūpinti, kad tie Lietuvos Valstybės žmonių turtai būtų laikomi reikiame apsaugoje, kad visa tai būtų grąžinta į būsimą Nepriklausomą ir Demokratinę Lietuvos Respubliką.

3. Laisvimo veiksnių klausimu

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas (VLIKas), kaip vyriausioji Lietuvos išlaisvinimo institucija, privalo būti išlaikytas.

Pastaruoju laiku pasireiškę vadinamieji sąjūdžiai bei separacijos grupės, neturi mūsų visuomenėje atitinkamos bazės, gi ideologinių požiūrių nieko nepareiškė ir pasireiškė negalės.

(Nukelta į 4 puslapį)

Kaip Kanadoje kūrėsi lietuviai

37. VISUOMENININKŲ PP. NORKELIŪNŲ SEIMA LIETUVIŠKUOSE BARUOSE.

Daug kartų kėsinaisi į didelių Montrealio visuomenininkų pp. Norkeliūnų šeimą, norėdamas daugiau apie juos sužinoti, bet vis nesisekė. Ypač spyrėsi Domininkas Norkeliūnas, būdamas DLK Vytauto klubo pirmininku.

— Tai! — vis numodavo jis ranka, — Dar sakys reklamuojuosi... Gal kada nors vėliau...

— Ne reklamos reikalas, — bandžiau įtikinti: — Juk bandoma aprašyti, kaip Kanadoje kūrėsi lietuviai, kaip jiems sekėsi, kokių rūpesčių, sunkumų turėjo, kaip veikė ir tt. Tai juk ne tik tai naudinga visiems žinoti, bet, pagaliau ir svarbu ir lietuvių tautos istorijai, jos kultūristorijai...

Visi įtikinėjimai buvo velni. Ir tik tai po to, kai D. Norkeliūnas vėl ėmėsi savo profesinio darbo, jau šis tas, nors ir labai nepilnai, pasisekė sužinoti.

Domininkas Norkeliūnas, kilęs nuo Kybartų, 1919 — 1922 metais buvo Lietuvos karys ir kovojo su besiveržiančiais į Lietuvą lenkais ir rusais, kurie siekė Lietuvą okupuoti. Į Kanadą atvyko 1926 metais, kai ir daugelis lietuvių tada sparčiai emigravo, įieškodami gyvenimo, geresnių sąlygų ir galvodami apie savo ateitį. Ir kai p. D. Norkeliūną paklausiau apie jo emigravimo priežastis, jis trumpai atsakė:

— Važiavau laimės įieškoti...

Emigracija — įsikūrimas.

Visi gerai žinome, kad pir-

maisiais Lietuvos nepriklausomybės metais, kada ir valstybės ir pavienio jos piliečio kūrimasis karo sugriautoje, okupuotų vokiečių ir rusų apiplėštoje ir sunaikintoje Lietuvoje buvo sunkus, dažnu atveju net beviltiškas, o tuo pačiu metu užsieniai, kaip Brazilija, Kanada ir kiti, kviešte kvietė imi grantus, kuriems siūlė geras gyvenimo sąlygas, — buvo ne tik tai reikalas, bet ir tūla pagunda išvykti, kaip sakoma — „laimės pajieškoti“. Ypač jau nimui.

Pp. Norkeliūnams (mat, p. Norkeliūnas buvo vedęs Lietuvoje p. Žinaitę ir jau turėjo sūnų Albertą) vykti į užsienius buvo juo lengviau ir paprasčiau, nes Domininko brolis Petras, anksčiau, 1912 metais emigravęs (į Kanadą, čia buvęs žymus veikėjas ir DLK Vytauto klubo pirmininkas. Pirmojo pasaulinio karo metu atitarnavęs ir Kanados kariuomenėje, bet 1920 metais persikėlęs į JAV, kur ir dabar gyvena Rochesterėje), kvietė savo brolių keltis į Amerikos žemyną, o Montrealy jau gyveno sesuo Magdalena Naruševičienė.

— Jei brolis gyveno JAV, tai kodėl ten nevykote? — buvo įdomu sužinoti.

— JAV laisvąją imigraciją jau buvo suvaržiusios, buvo įvestos kvotos ir jau teko laukti į važiavimo eilės, o nelegaliai aš nenorėjau brautis, — atsako p. Norkeliūnas.

Toliau besikalbant, aiškėja, kad atvykęs į Kanadą ir apsigyvenęs Monteraly, D. Norkeliūnas maždaug po metų, 1927 m.,

atsikvietę ir žmoną su sūnum. — Permažas buvau, kad ką nors tikslesnio atsiminčiau iš Lietuvos ir tos mūsų su mama kelionės, — sako jų sūnus p. Albertas Norkeliūnas, dabar jau plačiai žinomas, jaunas, rimtas, vedęs prieš dvejetą metų, vyras.

Pp. Norkeliūnams atvykus, netrukus Kanadoje prasidėjo depresijos laikai. Iš daugelio pasakojusių apie įsikūrimą, žinome, kad tai buvo tikrai sunkūs laikai, kurių tikrai nedaugelis tautiečių nepažinojo.

— 1932 metų pradžioje iš fabriko, kuriame dirbau drauge su 1200 darbininkų, atleido. Fabrike tepaliko dirbti tikrai apie 300 vyrų, — pasakoja D. Norkeliūnas. — Tada griebiau si darbo, kurio dar Lietuvoje buvau pradėjęs mokytis: atidariau kirpyklą ir pradėjau dirbti. Tai ir krizė praėjo. Kirpyklą išlaikiau 15 metų.

Visuomeninio darbo baruose.

Išėjęs į savarankišką darbą, D. Norkeliūnas pasijuto laisvesnis ir savarankiškesnis. Su sidarė šalysgos dirbti ir visuomeninį darbą, o noro dirbti ir energijos buvo. Todėl D. Norkeliūnas visą dėmesį koncentruavo į kultūrinius reikalus, kurie svarbūs ir bendrajam kultūrai kelti ir sąmoningą tautiškumą palaikyti. Ir D. Norkeliūnas atsidėjęs dirba DLK Vytauto klube, suorganizavęs prie jo ir scenos mėgėjų grupę ir chorą. Jis buvo jų pirmininkas, ir režisierius, ir... sargas. Šiuose kolektyvuose reikėsi gyvas darbas. Sekė koncertai, spektakliai, vakarai ir tt. Dominiukui Norkeliūnui vadovaujant ir atsidėjęs dirbant, lietuviškos kultūros talkoje susibūrė visa eilė atsidavusių tam gražiam darbiui asmenų: Zuperka (neseniai miręs), J.

Trumpa, J. Yla, p. Daniusevičienė, p. Ambrazienė ir visos būrys kitų. Šis gražus, sutartinis darbas tęsėsi aštuonetą metų. Per tą laiką Montrealio lietuvių turėjo puikių parengimų, gražių vakarų ir dar lig šiol turi atsiminimų, kurie neužmirštami.

DLK Vytauto klubo pirmininkas.

Deja, p. D. Norkeliūnas susirgo, turėjo atsigulti ligoninė, kur išbuvo 3-jus metus ir išskentejo 5 operacijas. Paskui teko ilgai dar gydytis ir ilsėtis. Senas darbas buvo apleistas ir iširo. Bet, likimas lėmė, kad besigydamas jam teko sunkios DLK klubo pirmininko pareigos, kai dėl tūlos grupės veikimo klubas buvo atsidūręs didelėje kryžkelėje, nes jau buvo atimtas ir laisnis. D. Norkeliūnui, dar visai nepasveikusiai, teko nedėkingas darbas, veikti, labai painiomis sąlygomis narpaloti „neatmegamą mazgą“. Ir jo sugebėjimai, jo taktas, jo tikras noras klubą išgelbėti, davė gerų vaisių — klubas atgavo teises, pradėjo puurti kultūrinį barą, planavo dar gražesnę ateitį, buvo užsiimmojes išsiplėsti, pastatyti didelę salę, kurioje lietuvių galėtų kultūringai praleisti laiką ir klubui sudaryti keleriopai geresnes biznio sąlygas.

Po dvejų pirmininkavimo kadencijų klube, baigęs ilgas sveikatos taisyimo atostogas, p. D. Norkeliūnas grįžo prie senos savo profesijos, įsteigė modernią kirpyklą (3240 Beau bien ir 11 Ave kamps, Rosemount) ir joje dirba.

Pp. Norkeliūnų giminę plati su atžalomis ir Kanadoje ir JAV. D. Norkeliūno brolis, kaip sakėta, Rochesterį įtakę gyvas veikėjas, sesuo Ona Avižienienė Amerikoje, Hamlin,

N. Y.; ponios Norkeliūnienės broliai — Jonas Žinaitis Montrealy, Vincas ir Antanas Wellande, Ont., seserys Anelė No meikienė ir Marija Michell — Montrealy. O jų prieauklis — duklė Julija, baigusi High school ir stenografiją, dirba General Elektrik Co., sūnus Albertas gi yra jau gerą opinią sudaręs, sėkmingai veikia draudimo specialistas. Apie jį reikia plačiau parašyti.

Albertas Norkeliūnas

pasakodamas apie tėvus, pastebi, kad tėvelis cemento fabrike dirbęs labai sunkų darbą, todėl išsikūrimas Kanadoje buvo labai nelengvas ir kietas. O kai atėjo depresija, ir to sunkaus darbo netekęs. Tačiau tai buvo priežastis, kad jis ėmėsi specialybės, kuri buvo ir lengvesnė ir pelningesnė. Todėl ir šeimai pasidarė gyventi lengviau. Todėl ir vaikus — dukterį ir sūnų — tėvai galėjo leisti į mokslius, kurių svarbumą jie gražiai suprato. Abu jie baigė augštesnįjį mokslą. Albertas dvejus m. studijavo kolegijoje, bet... atėjo sunkios dienos: tėvas, šeimos maitintojas ir rūpintojas, susirgo ir Albertui teko mesti kolegiją ir imtis uždarbiauti.

Reikšmingas yra p. Alberto pasisakymas apie pradžios mokyklą:

— Septynerių metų stojau į lietuvišką mokyklą, kuri priklausė prie Šv. Kazimiero parapijos. Mokytoja buvo O. Bandžiūtė. Ten trijuose skyriuose mokinosi apie 35 mokinių. Toje mokykloje buvo ir lenkų ir ukrainų klasės, kuriose mokslas vyko gimtąja kalba. Tą mokyklą išlaikė mokyklų komisija, kuri ir mokyklą kontroliavo. Tuo laiku tautinis lietuvių susipratimas buvo didelis ir aktyvus, — pas-

tebi p. Albertas. — Mūsų atvykimo, vadinamoji „antroji banga“ (1925-30) buvo jau iš Nepriklausomos Lietuvos, jau kelis metus pasimokiusi, tai jie visi būrėsi į visokias tautines, religines, kultūrines, savišalpinės ir sporto organizacijas ir daugelį metų, pav., gegužinės buvo labai įdomios, gausiai lankomos, o svetainėse, ypač parapijos svetainėje, buvo pastatyta daug veiklų, kurių tarpe ir tos lietuviškosios mokyklos mokinių. Tai yra įsidėmėtina.

Profesijos darbe.

Stojęs tėvo vieton, p. Albertas 1946 metais įstojo į vieną stambiają draudimo bendrovę, su kuria susitarė, kad pasirošęs atidarys savo agentūrą. Tai buvo ruožingas užsiėmimas, nes kelių lietuvių bandymas toje srityje nepasisekė. Bet 1947 m. buvo atidaryta agentūra. Tais pat metais jis buvo išrinktas DLK Vytauto klubo sekretorium, kuriuo išbuvo 3 metus. Per tą laiką jam teko susipažinti su visais veiklesniais lietuvišiais, o jų vien klube — per 1.000. Tuo pačiu metu jis stoji į Montrealio Draudimo Institutą, kuriame tęsė draudimo mokslus. Nerimo ir dėl nutrauktųjų kolegijos mokslų, to dėl ruošėsi ir 1950 m. pavasarį išlaikė ir Lojolos kolegijos egzaminus, kad galėtų siekti universitetinio mokslo. Ir taip pakopa po pakopos p. Albertas, intensyviai dirbdamas, tobulinasi ir praktiškame profesiniame darbe ir siekia augštojo mokslo, kuriam pasiryžimo ir energijos nestinga.

— Kaip gi jums sekasi draudimo srityje? — pasiteiravau.

— Atvirai sakant, pradžia buvo nelengva. Bet pamažu žmonės daugiau pradėjo rodyti pasitikėjimą, klientūra didėjo. Nukelta į 8 puslapį.

Iš visur ir apie viską

MAžiausia kalinių Islandijoje — nėra nė vieno ir ant kalėjimų stogų amžinai ten plevėsuoja baltos vėliavos. Daugiausia kalinių yra Sov. Rusijoje, kur visa 180 milijonų tauta kan kinama komunizmo kalėjime. O dalis jų, keliolika milijonų, priverčiamojo darbo vergų stovyklose.

I Naują ALRFK valdybą Detroito išrinkta: kun. Alba- vičius, kun. Juras, kun. A. Juš- ka, D. Kaminskienė, S. Pieža, L. Šimutis ir B. Vitkus.

PASaulio Lietuvių Inžinie- rių ir Architektų S-gos valdy- bą sudaro: prof. J. Simoliūnas — pirm., prof. S. Dirmantas — vicep., prof. S. Kolupaila — vicep., G. Lazauskas — sekr. ir K. Bertulis — išdininkas.

WALTER J. Noonan, 76 me- tų Bostono viengungis, kurio turtas siekia per milijoną dol., pradėjo dalinti pinigų savo pa- žįstams ir kaimynams, o vie- nam užėgosis savininkui, pas- kurį jis užsukdavo, nupirko naują Cadillac automobilį ir pridėjo dar 25.000 dol. cash. Viengungio giminės kreipėsi į teismą reikalaudami, paskirti globėjus Walter Noonan tur- tiui. Teisėjas John V. Nahoney tą prašymą patenkino.

LONDONO, Ont., Veteranų suruoštame vaikų konkurse, ku- riame dalyvavo daugiau 800 vaikų, buvo renkama 1952 m. karalienė, karalius ir kiti kara- liškos šeimos nariai. Lietuvai- tė Regina Miškinytė, 5 mėn. amžiaus, laimėjo Londono ka- ralaitės titulą, atsistodama su- rinkty taškų skaičiumi trečioje vietoje. Pagrindas — sveika- tingumas ir grožis.

AMERIKIEČIŲ archeologinė komisija užtikto Kipro saloje laisšką, rašytą prieš 3.500 metų. Tą laisšką siuntė Egipto fara- onas Kipro karaliui.

KAI Lourde vyko 79-tas „ligonių kongresas“, vietinis vyskupas Theas vadovavo procesijai ir iškilmingom pamaldom. Bet neužsibaigus kongresui, susirgo ir pats vys- kupas. Greitomis jis buvo pa- guldytas ant neštuvų ir pris- jungė prie ligonių procesijos, o tolimesnes apeigas atliko Avignon vyskupas de Llobet.

SKRIDĘS iš Čikagos į St. Louis pilotas R. Carton, Jr. buvo priverstas nusileisti Cam- paign, Ill., nes laukinė žąsis at- simušė į lėktuvo langą, išdau- žė jį ir sužalojo lakūno veidą.

RUSAI, viso pasaulio „di- džiai“ išradėjai ir mokslini- kai, išrado naują karvę su ži- rafos kaklu. Ši karvė ēda Pa- baltij, Lenkijoje, Rytų Vokie-

tijoj ir tt. Melžiamo, žinoma, tik Rusijoje. . .

VOKIEČIŲ ir užsienio moks- lininkai Kelne demonstravo traukinio modelį, kuris važia- uo 93,2 mylias per valandą. Tikrasis šio pavyzdžio trauki- nys, kaip teigiama, galėsias pa- siekti net 183,3 mylių (300 ki- lometrų) greitį. Tas trauki- nys neturės įprastų dviejų bė- gių, bet vieną pamatinį ir du šoninius, pagelbinius, trauki- nio pusiausvyrai palaikyti.

SOCIALINĖS Globos moterų draugijos steigiamame susirin- kime Melbourne, iniciatorių vardu D. Simankevičienė, trumpai išaiškino socialinės glo- bos prasmę ir kelią. Pirminin- kaujant p. Civinskienę ir sek- retoriaujant p. Gylienei, susir- rinkimas išrinko komitetą se- kančias moteris: pp. Civinskienę, Gudeliene, Makulienę, Nau- jokaitienę ir Simankevičienę; revizijos komisijon: pp. Raulai- naitienę, Statkienę ir Kocha- nauskienę. Atstovauti Drau- gijos reikalus australiškose soc. globos įstaigose susirinki- mo prašyta sutiko p. D. Žilins- kienė. Komiteto adresas: 125 Gipps St., East Melbourne, D. Simankevičienė.

APSKAIČIUOTA, kiek kasmet nuostolių Lietuvai padaryta pradedant 1940 metais. Rusų okupacija 1940—1941 metais 4.860.000.000 dol. Hitlerinės Vokietijos okupacija 1941 me- tais — 5.200.000.000. Rusų okupacija: 1944 m. — 2.692.000.000; 1945 mt. — 2.438.000.000, 1946 mt. — 1.570.000.000, 1947 mt. — 1.215.000.000, 1948 m. — 1.480.000.000, 1949 mt. — 1.805.000.000, 1950 mt. — 1.746.000.000, 1951 mt. — 2.164.000.000 dol. Iki 1952 metų pradžios Vokie- tijos padarytų Lietuvai nuosto- lių skaitoma 5,2 milijonų dolo- rių. Rusijos padarytų Lietu- vai nuostolių skaitoma 19,97 milijonų dolerių. Iš viso 25 bil- ijonų dolerių.

IŠ Buenos Aires gatvės Co- bo išsikėlė į Banfield'ą geležies industrijos firma Ruša ir Ko. Dabar firmoje yra trys savinin- kai: Edmundas Evalis, Vladas Sviderskas ir Apolinaras Rušas. Fabrikas užima labai di- deles patalpas: c. Acevedo 1949, Villa Bar celo, Banfield, FCNGR. Tuo tarpu darba dvi pamaistos, po 20 darbininkų kiekvienoj. Įrengus antrą ma- šiną ir kitą pečių personalo skaičius pasiekė 80. Dieninė apyvarta dabar siekia 10.000 dol.

— IŠ Pietų Afrikos į Čika- gą, pas J. Deksnienę, atvyko lietuvaitė Sofija Cane-Svirov- skaitė, ji gimusi ir augusi pie-

tinėj Afrikoj, Transvaaly, i- kur prieš 50 metų nuvyko jos tėvas Adomas Svirovskis ir motina — Elzbieta Cimalons- kaitė, iš Panevėžio. Tėvas bu- vo siuvėjas, išaugino 9 vaikus, kurių vienas sūnus yra Coca Cola pramogų skyriaus vedė- jas, kitas dirba bravore, trečias — automobilių pardavėjas, vie- na dukterė našlė, kita išteikėjusi už valdininko, o trečioji — So- fija, kuri atvyko į Čikagą, taip- gi našlė. Jos vyras, akmenis pa- minklų dirbėjas, žuvo paskuti- niame kare. Po jo mirties ji gauna pensiją, dirba užuolaidų bei kitų puošmenų siuvykloje. Susitapčius su 12 metų duko- rele atvyko pažūrėti, kaip at- rodo Amerika. Sofija Cane tu- ri savo namus, kurie yra 41 Bezadennott Ave., Bez Valley North, Johannesburg, Transvaal, South Africa.

KEIŠčiausiai persėsi pingvi- nai, paukščiai, kurie gyvena šaltose Antarktikos srityse, maitinasi žuvimis ir lėkti visai negali, nes jų sparnai tarnauja irtis vandenynje. Kai pingvinas jieško žmonos, jis atydziai dai- rosi, kol atranda jam patinka- mą. Suradęs pingvinas ima į snapą akmenuką ir deda prie jos kofų. Jei patelė akmenuką pakelia — ji sutinka būti ping- vino žmona, jei ne — piršly- bos eina niekais.

ROMOje susirinko pirmas tarptautinis vienuolių kongre- gacijų motinų generolių kongre- sas. Jame buvo svarstyta ka- limybė pakeisti vienuolių habi- tą pritaikant jį šių dienų dar- bams, klimatui ir kitoms sąly- goms.

PRIce, turėjęs vieną iš aukš- čiausių laipsnių masonerijoje, paaukavo 400.000 dol. bažny- čios statybai.

AMERIKIETIS kunigas L. Fe- eney buvo pradėjęs seklbti pa- žiūrą, kad neįmanomas išgany- mas tiems, kurie nėra Katali- kų bažnyčios nariais. Vatika- nas pakartotinai skelbia, kad ši pažiūra nėra tikslė. Kad jeigu žmonės be didelės savo kaltės ir pasilieka ne katalikų bažny- čios nariais, bet jeigu bendra- darbiauja su Dievo malone, trokšta tikro tikėjimo, tai ir jie gali būti išganyti.

STATISTIKOS įstaiga paskel- bė, kad praėjusiais metais Aus- tralijoje keturios mergaitės iš- tekėjo būdamos 13 metų am- žiaus, 24-ios buvo po 14 metų ir 138 po 15 metų. Vedusių vyrų tarpe buvo 21 po 16 me- tų ir 146 po 17 metų. Bend- rai, mergaičių iki 21 metų ište- kėjo 22.262. Vyrai daugiausia vedė 23 metų, o moterys ište- kėjo būdamos 21 metų, ta- čiau amžiaus vidurkiai buvo vy- rams 26 metai ir moterims 23 metai.

dar gyventojų neišvgtą mais- tą, medžiagas ir kt. Voros sunk- vežimui, pakrautų pilnai Vil- niaus turtu, rieda Minsko, Vi- tebsko, Smolensko pusėn, į kraštą, kuriame „visko yra“ (vsego jest).

O gyventojai... Gyvento- jai jaučia baimę dėl rytojaus. Gatvėse nebesimato puošnių ir gražių lenkių. Jų rūbai pakei- ti paprastom perkėlinėm suk- nelėm, o kailiai — išmainyti dar nuo caro laikų užsilikusiais pliusiniais paltais. Bet atvyku- sios rusaitės, norėdamos paro- dyti ką jos žinančios ir nusima- nančios apie madą, perka nak- tinius baltinius, galvodamos, kad tai esančios baltinės suk- nios.

Išsilgę laukiame Lietuvos. Ir kai vieną sekmadienį, Vil- niaus lietuvių Vytauto Didžio- jo gimnazijoje šaukiamas susi- rinkimas, vykstante su vilties kibirkštėle, Susirinkime žada dalyvauti net komisaras. Be abejo, bus paliestas Vilniaus klausimas. Ir kada didžiulė sa- lė yra pripildyta iki pat pa- kraščių, švietimo komisaras Klimov (išvažiavęs į Sov. Są- jungą su Liutnijos operetės ak- tore Kulickia, kuri daugelio lenkų nuomone buvusi Sov. Są- jungos agentė) išdrožia kalbą ir dėl Vilniaus grąžinimo Lie- tuvai (rodos užklaustas) dar iš šiandien prisimenu trumpai atsako: „žemė, kuri yra aplais- tyta Raudonosios Armijos ka- rio krauju, niekuomet niekam nebus atiduota“. Užgėso ir paskutinė vilties kibirkštėlė... Ateina spalio mėnuo. Jau

TEIšė dirbti savo profesijo- je kaip dantų gydytojai, steig- ti savo kabinetus bet kurioje Kolumbijos vietoje, gavo šie: Bogotoje Marija Želčiūtė - Ho- lechekienė, Giedraitienė Elena, Pikčilingienė Kotrina ir Tylie- nė Kostė, Medelline Pacevičienė ne Apolonijs Salomėja, Paulie- nienė Liudvika ir Totoraitienė Petronėlė.

WASHINGTONE, Fordo teatro name, kuriame buvo nušautas prezidentas Abraham Lincoln 1865 m., prieš tai, senesniais laikais, buvo baptistų bažny- čia. Bažnyčiai subankrutavus, tas pastatas buvo „Ford Thea- ter“ ir nuo 1862 metų jame bu- vo statomi klasiški veikalai. Po 1865 metų balandžio 15 d. tra- gedijos, teatras užsidarė, ir nuo tada nebuvo jame jokių vaidinimų.

LIEtuvių Moterų Komitetą prie Pasaulio Motinų Sąju- džio (MMM) sudaro: pirm. O. Bačkienė, sekr. B. Vensku- vienė ir narės — M. Galdikie- nė, J. Matorė ir E. Turauskie- nė.

SKULptorius Mončys Anta- nas yra padaręs restauruoja- mai moderniško stiliaus baž- nyčiai stacijas.

DAIL. Kasilius gavo iš Free Europe dalinę stipendiją.

P. Elmaitytė tariasi su prof. Krėve Micevičium dėl jo kai- kurių knygų vertimo į prancū- zų kalbą.

JAUNųjų lietuvių Federalis- tų pirmininku yra skulpt. A. Mončys.

MIN. Klimo duktė Eglė rug- pjūčio mėnesį ištekojo už prancūzų Ambasados sekreto- riiaus Romoje Renė Fourier- Ruelle.

GEOlogijos daktarė Zoeke Marga (klaipėditė), kuri dir- bo Museum d'Histoire Naturel le yra sunkiai susirgusi.

— Mokslininkai atrado uo- lą, kuri, jų apskaičiavimais, yra seniausia visoje žemėje. Ir joje tik 37 nuosimčiai urani- jaus buvo pavirtę švinu. Tai- gi tos uolos amžius nepilni du milijonai metų. Iš to mokslin- kai tvirtina, kad žemės medžia- gos negali būti senesnės, kaip 2 milijonai metų.

— Dailininkas Viesulas da- ro viršelį vyskupo Fulton J. Sheen knygai „Sūnus palaidū- nas“, Vakarų civilizacijos kri- zė, palyginimo apie sūnų palai- dūną šviesoje. Knyga išvertė kun. J. Karalius. Šią įžymaus JAV kalbėtojo ir rašytojo kny- gą L. Kn. Klubas parinko no- rėdamas supažindinti lietuviš- ką visuomenę su religiška vi- suomenine JAV raštija. Kny- ga jau įpusėta spausdinti.

— Lengviausias medis auga Malakos pusiasalyje: 120 au- garų to medžia užima tiek erd- vės, kiek 1500 svarų norma- laus medžio.

pirmoje savaitėje, garsioji „Vil- niaus telegramų agentūra“ J PP (jedna pani powiedziala) skelbia linksma žinią, kad, Vil- nius bus grąžintas Lietuvai! Ir vėl kibime prie aparatų gau- dydami žinias, visomis mums suprantamomis kalbomis. Nie- ko, vissur tyła. Tik (rodos, spalio 10—11 dd.) Vilnius iš- grįsta linksma naujiena — sos- tinė, po 19 metų vėl grįžta prie savo tautos kamieno! Džiaugsmas neturi ribų. Kai kurie namai pasipuosią trispal- vėmis, o mums Vilniaus lietu- viams, jas pamačius, ašaros aky- se pasirodo.

Prasideda laukimo dienos. Jau rytoj, ne, ne — poryt, o ne — penktadienį įžyguos Lie- tuvos kariuomenė! Vilnių, ei- na iš lūpų į lūpas. Pradedame pasiruošimus, Statome su- tikimo vartus nuo Katedros aikštės į Gedimino gatvę (ku- rie vieną naktį yra nugriauša- mi), organizuojame „Pilies“ svetainėje lietuvių miliciją. Ir ši, didžioji diena ateina. Ji yra spalio mėn. 28 d. šeštadienis. Vilniaus šilagatviai nesutalpi- na gyventojų su gėlėmis ir aša- romis akyse. Ir taip apie 12 val. tą ūkanotą ir lietingą die- ną Vilnius pasitinka tikrus sa- vo išlaisvintojus. Jo gatvėmis žygiuoja šaunioji Lietuvos ka- riuomenė, keldama nusitebėji- mą svetimaucių tarpe, savo iš- vaizda, apranga ir ginklais. O gėlės krenta po jų kojom. Daugelis bučiuojasi su savi tikrais per 19 metų išsiskyrusiais bro- liais, giminėmis, pažįstamais — Ateina spalio mėnuo. Jau

PIRMOJO KANADOS LIETUVIŲ SOCIALDEMOKRA- TŲ SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJOS

Atkelta iš 3 psl.

IŠ VLIKo sudėties, iš pen- kių katalikiškųjų grupių dviejų grupių pasitraukimas, VLIKo nei autoriteto, nei darbingumo nemažina.

Vadinamuosius Kybartų ak- tus ir specialius įgaliojimus rei- kia į šalį atidėti; diplomatiniai Lietuvos atstovai ir be jų gali veikti ir veikia jei krastai, ku- riams jie buvo paskirti, juos pripažįsta. Gyva ir kovojanti tauta yra pirmas jos laisvės laidas.

KLSS Suvažiavimas yra nuo- monės:

1) VLIKo autoritetas pri- klauso nuo jo darbingumo ir sugebėjimų visų veiksmų vei- kimą suderinti. Šiuo reikalu tu- ri susirūpinti pats VLIKas ir visos VLIKą sudarančios po- litinės grupės.

2) I VLIKą reikia įjungti Mažosios Lietuvos sąjūdžių ats- tovas. Socialdemokratams M. Lietuvos atstovo VLIKE rei- kalingumas niekada nebuvo grupinės aritmetikos, bet pirms eilės atkursimos Lietuvos valstybės reikalas.

4. Lietuvių Bendruomenės klausimu

Pirmas Kanados Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Su- važiavimas, įvykęs 1952 m. spalio 11—12 dd. Toronto, On- tario, Lietuvių Bendruomenės įsteigimo ir joje veikimo klau- simais nutarė:

1. KLSS rėmė ir remis toli- mesnį Lietuvių Bendruomenės Kanadoje organizavimąsi, rū- pinsis, kad į šią organizaciją įsiliėtų mūsų senosios išvei- jos kuo platesni sluogsniai ir, kad KLSS nariai aktyviai da- lyvautų Lietuvių Bendruome- nės veikloje.

2. KLSS Lietuvių Bendruo- menės organizaciją išveijoje supranta, kaip plačios kultū- ros darbo lietuvių saviveiklos organizaciją, veikiančią savi- valdybės pagrindais, kad šiai organizacijai turėtų priklaus- ti plačiausios lietuvių masės.

3. Šių dienų visuomenėje skirtingi jos sluogsniai kiek- vienas savaip supranta tautos kultūrinis ir švietimosi užda- vinius, tad KLSS, atktingai da- lyvaujama Bendruomenės or- ganizacijoje, stos už savąjį kul- tūrinio ir švietimosi darbo su- pratimą ir kovos už tokį Bend- ruomenės organizacijos turinį, kuris atitiktų pažangias ir demokratines darbo žmonių idė- jas ir siekimus.

4. Suvažiavimas paveda KL SS Centro Komitetui, kontakte su mūsų atstovais išrinktais į Kanados Bendruomenės vie- tos ir centro organus, taipgi bendradarbiaujant su Sąjungos skyriais, artimiausiu laiku ap-

svarstyti praktiško Bendruo- menės organizacijoje ve kim- programą, sudaryti jo planą, žiūrint, kad jame būtų įseina- ma iš visuomeninę veiklą skati- nančių principų, pav.:

a) kad mūsų išveivija būtų skatinama organizuoti ir įvai- rių rūšių ūkines ir kooperatyvi- nes organizacijas,

b) kad pati bendruomenė, kur tai yra galima, be kitų savo uždavinių, organizuotų darbo įeškantiems informacijų tei- kimą; be bendro švietimo insti- tucijų, kurtų specialaus tech- niško pobūdžio kursus ir pan.,

c) kad Bendruomenės orga- nizacija žadintų ir skatintų įvai- riausių formų visuomeninę in- iciatyvą ir veiklą, kad tuo už- kirstų kelią visokioms mūsų vi- suomenėje isikerėjusioms nege- rovėms ir skatintų platesnių sluogsnų visuomeninį aktingu- mą.

5. KLSS-gos nariai savo bendruomeninėje veikloje san- tykiaus su demokratiškoms grupėms ir stropiai žiūrės, kad bendruomenės organai nenu- kryptų nuo demokratijos ke- lio. Konkrečiai šiuos klauši- mus spres Centro Komitetas.

6. KLSS Suvažiavimas kvie- čia Sąjungos narius Kanados Lietuvių Bendruomenės darbe veikti sutartinai, vieningai ir visuomet būti glaudžiaus kon- takte su Centro Komitetu. Savo keliu Centro Komitetas nuo- latos laikys ryšį su vietos or- ganizacijos nariais, veikiančiais Bendruomenės įstaigose.

5. Organizaciniu klausimu.

KLSS Suvažiavimas, ap- svarstęs mūsų organizacijos klausimus, nutarė atkreipti yp- atingą dėmesį sekantiems punk- tams:

1. Pirmas KLSS skyrių ir paskirų Sąjungos narių užda- viny yra megzti ryšius su pa- lankiais ir idėjiškai mums arti- mais žmonėmis, aiškinti jiems KLSS tikslus ir jo siekimus, kviečiant dėtis į bendrą darbą; kurti naujus skyrius ir grupes, kad bendromis įėjomis ir pa- stangomis išugdytų skatlingą ir drausmingą Socialdemokra- tų organizaciją.

2. Platinti mūsų raštus, ska- tinant juos skaityti ir kreipti kiekvieno dėmesį į mūsų perio- dinę spaudą, aiškinant kuom ji skiriasi nuo kitų srovių spau- dos.

3. Ypatingai megzti ryšius ir sueti į pažintis su naujais ateiviais, aiškinant kuo dabar esamos darbo sąlygos skiriasi nuo buvusųjų, kad esamos ge- resnės sąlygos laimėtos darbo žmonių — ekonominių ir politi- nių organizacijų neatlaidžios kovos dėka.

ilgam, nes policija ją skubiai nuimdavo.

Prasidėjo tvarkingas, ramus ir sotas gyvenimas. Krautuvės vėl pilnos gėrybių. Gyvento- jai be jokios baimės ilsisi nak- tį, žinodami, kad jų gyvybę, jų turtą, saugoja Gedimino pul- kas ir šaunioji Lietuvos poli- cija.

Tačiau plėšrus rytų kaimy- nas nenurimo. Jis vėl užplūdo Lietuvą, vėl iškėlė raudoną vė- liavą Pilies kalne.

Nežinau, ar pasaulyje yra nors vienas miestas, kuris yra tiek daug iškentėjęs, tiek kar- tų mindžiotas įvairių okupan- tų batų, kaip mūsų mielas Vil- nius. Kaip tame V. Kudirkos „Lietuvos tilto prisiminimo- se“ kiekvienas jį „taiso“ ir „kuria“. Senelis Vilnius tyli ir gailiai verkia. O jo ašaras sugeria Vilnelė ir sraunusis Neris, nešdamas į platųjį Ne- muną ir Baltijos jūron. Ver- کیا Vilnius, nes jis laukia tik- rūjų savo šeiminių! „Žinau, mielas Vilniau, kad tu verki, netekęs savo anūkų. Tačiau už- tikrinu Tave, kad mes tikrai grįšime, kur vėl Gedimino kal- no papėdėje, Užvingio parke, ar Trijų Kryžių kalne, Tu, švelniais medžių šlamėjimais pasakosi mums apie didingą Lietuvos praeitį ir laimingą, amžiną laisvą gyvenimą, spin- duodamas savo kultūra, sa- vo patyrimu netik laisvajai Lie- tuvai, bet kaip Didžiųjų Kuni- gaikščių miesto atstovas — vi- soms kaimyninėms tautoms!

Kbr.

Hamilton, 1952 m. spalio m.

Vilnius 1939 m. rudeni

(Žiupsnelis prisiminimų iš Lietuvos kariuomenės įžengimo mūsų sostinė).

II. Bet grįžkime prie įvykių. Pirmadienį staiga pasirodė „Slow“ ir „Kurjer Wilenski“ telegramos, skelbdamos apie karo pabaigą. Hitleris pasiko- rė (ar nusišovė), o pirsų ka- riuomenė traukiasi iš Lenkijos žemių. Neišpasakytas džiaugs- mas! Žmonės gatvėse bučiuo- jasi, o vakare uždegamos ir švie- sos. Vakare, nuėjęs su drau- gu į kiną ir nepamatęs net pu- sės filmo, kartu su kitais žiū- rovais esu išprašomas. Išeinu iš Filharmonijos pastato ir ma- tau gatvėse šautuvus, dvira- čius, milines be savininkų. Toli girdimas šaudimas. Nuo Aus- ros Vartų gatvės, siaurais Vil- niaus skersgatviais (juk Vil- nius pažįstamas kaip „penki pirštai“) bėgu į namus. Čia, amžinai rūpestingoji motina, laukia manęs prie namo vartų ir sako, kad kuo greičiausiai slėpčiausi, nes manęs Vilniaus savanoriai-gynėjai, jieško apka- sų kasti. Pasislepiu malkinė- je, bet ilgai neišsėdžiu. Jau- nuoliškas smalsumas neleidžia drybsoti tarpe malkų. Išeinu į didelį kiemą, kur susirinkę se- nukai „diskutuoja“ apie 1919—1920 metų karą ir bolševi- kus. Pagalvoju tau — isto- rija kartojasi... Apie 5 val. ryto gatvė pra- važiuoja pirmieji tankai — di- džuliai, užimdami beveik visą,

gan plačią gatvę. Iš jų kyšo murzini, su kreivom mongoliš- ko amkim veidai.

Apie pietus išeinu į miesto centrą. Netoli „Slovo“ redak- cijos, gal 200—300 žmonių gru- pė, su raudonom vėliavom ir „hurra“ šauksmais sveikina „iš vaduotojus“. Su sustojusiais poilsio kareiviais, užvedamos kalbos apie duoną, rūbus, kla- siama jų kainos ar galima lais- vai visko nusipirkti. Atsaky- mai pilasi kaip iš kulkosvaidžio kulkos — pas mus visko yra, bedarbių nėra, o citrinų ir la- šinių fabrikai dirba net 3 pamai- nomis. Tankai ir sunkveži- miai apkaišioti dar tuomet ne- pažįstamais veidais, (Sov. Są- jungos herojais) dalinama iš sunkvežimių „Pravdos“ eg- zemplioraii ir įvairūs propa- gandiniai leidiniai. Viskas at- rodo taip keista, tačiau pagal- voju, kad rusai atėjo vaduoti iš „poniškos“ Lenkijos ir, kaip atrodo, elgiasi gan padoriai.

Bet naujas Vilniaus „šei- mininkas“ parodo ir savo nage- lius. Jau trečią naktį praside- da gyventojų suėmimai, mais- to nėra, jaučiamas bėdas. Ga- miname iš bulvių įvairius „me- nu“, laukdami iš Raudonosios Armijos nes spaudos, bet duo- nos ir mėsos. O vietoje to, — gyvenimo ironija, — patys ru- sai pradėa iš Vilniaus viską vežti — mašinas, užsilikusį ir

PROF. STASIUI KOLUPAILAI

šešiasdesimt metų

APIE DINA MIŠKĄ ŽMOGŲ.

Nedaug turime tokių dinamiskų, veiklių, atsiliepiantių į gyvius, laiko ir aplinkybių gimdomus, reiškinis, reikalas, kaip miręs kanaaninkas Juozas Tumas-Vaižgantas ir šiomis dienomis 60 metų amžiaus susilaukęs ir jau žengiąs per otialųjį šešiasdesimties metų — senatvės slenkstį profesorius Steponą Kolupailą.

Manding, dinamiškas žmogus mūsų, daugiau lėto būdo, užsidariusių savybių asmenybių bendruomenėje, yra savaimė vertingas reiškinys, ypač, kai dinamika yra nukreipta kūrybine kryptimi.

Prof. St. Kolupaila yra tas dinamiškas žmogus, kuris reiškiasi visur ten, kur laikas ir sąlygos sudaro tūlą aktualiją, kokią nors gyvą reikalą. Jis visur užkliuvo ir visur pasireiškė, kur tiksliai reikėsi koks svarbesnis reikalas, kur kilo problema. Ypač jis mėgo ir te bėmėsta vandenį — upes, ežerus, — kuriuos tiria, matuoja, aprašinėja. Ir, energija, ypač kylančia iš vandens, vandens gaminamąją ir besisiekiančią su žmogaus-piliečio interese saisi. Šia prasme negalima nepisiminti to „revoliucinio“ fakto, kai prof. Kolupaila su adv. Skipičiu buvo aptemdė Kauną.

Kašančiam ir šiandien darosi neramu, kai prisimenamas faktas, kad nepriklausomoji Lietuva galėjo turėti pigią elektros energiją, panaudojus upių, ypač Nemuno ar Neris vandens jėgą, kuri būtų pasitarnavusi kultūros kilimui ir žmonių, kaimo ir miesto, gerbuvui, ir kad visa tai buvo marnuojama, o žmonės buvo tikrai išnaudojami svetimojo kapitalo. Skipitis su Kolupaila ir J. Vileišiu buvo tie iniciatoriai, kurie sukėlė Kauno gyventojų pasyvaus pasipriešinimo streiką. Ir tai davė apie 40 centų arba apie 40 proc. elektros piginimą.

Reikėjo Lietuvoje plėsti turizmą, gyvinti, dinaminti kraštą, — ir čia prof. Kolupaila buvo vienas tų, kurie reikalus judino iš mirties taško.

Būdamas skautas, jis skatinio vandeninę skautybę ir tuos artino prie jūros, nuo kurios mes buvome nutolę, bet kuri mums yra būtina reikalinga.

VINCAS KRĖVĖ.

DANGAUS IR ŽEMĖS SŪNUS.

Esėjų šeimoje

II. — Kokio darbo yra pratusios tavo rankos, broli? Jos grubios, bet baltos, ne tokios, kaip mūsų, kurie žemės darbu gauname sau duoną ir kitą maistą, kūniui reikalingą.

— Nuo jaunų dienų esu dailidė, kaip buvo ir mano tėvas. Gyvenau fenikų žemėje ilgus metus, bet mano pasenusios rankos ėmė to krašto žmonėms jau nepatikti. Grįžau tada į Nažaretą, ir savo tėvų namus, ir maniau ramiai ten baigti savo dienas. Bet štai turėjau skubiai juos palikti, nei nesusėdamas pasiimti maisto sau ir asilui pašaro.

— Kas gi privertė tave, broli, bėgti iš namų? — susidomėję mokytojas.

— Kieta Idumiečio ranka buvo pakibusi virš mūsų galvų, — tarė Juozapas atsakydamas. — Jo ginkluoti vyrai jieškos manęs ir mano šeimos Betleheme, kuriame pakeliui buvau apsisostojęs pas savo gimines.

— Kuo yra nusidėjusi neramio tavo siela melecho akyse, kad jis atkreipė dėmesį į tave ir tavo šeimą — nusistebėjo senas mokytojas.

— Esu ramus ir senas žmogus, mokytojas, — tarė jam Juozapas. — Niekados nebuvau nusikaltęs savo artimui ir nežinau, kuo esu nusikaltęs Idumiečio akyse. Ir dienų nedaug pralinko nuo laiko, kai esu pargrįžęs į kraštą.

— Amžius ir tavo veidas man sako, kad tiesa yra tavo žodžiuose, ir jais neabejoja mano siela, — pagalvojęs ir atidžiai į Juozapo veidą pažvelgęs, tarė jam protingasis mokytojas.

Ir spaudoje jis plačiai dalyvavo — ir dienraštinėje ir specialioje.

Steponas Kolupaila yra gimęs ties Agluona, lietuviškoje srityje, bet po Želigovskio išiveržimo, kurio pasinaudojo ir latviai, ta proga smogdami Lietuvai (koks nemalonus prisiminimas!) ir karine jėga užimdami grynai lietuviškas sritis tarp Zarasų ir Daugavpilio, — ji atiteko Latvijai. Bet p. Kolupaila, pasibaigus Pirmam Pasauliniam karui, sugrįžo į Lietuvą ir joje visą laiką gyveno ir darbavosi, daugiausia gyvenamas Kaune.

Gimęs 1892 metų rugsėjo 2 dieną, jis carinę pradžios mokyklą baigė 1903 metais Tukumė, Latvijoje, gimnaziją 1911 metais Mintaujoje. Augstuosius mokslus ėjo Maskvoje — 1915 metais baigė Matavimo institutą ir ketverius metus studijavo Žemės ūkio akademijoje ties Maskva.

Pasižymėjęs gabumais, jis nuo 1917 metų dėstė tame pačiame Matavimo institute, o vėliau saromis dirbo geodezinius darbus.

Pasibaigus Pirmam Pasauliniam karui, 1921 metais su šeima sugrįžo Lietuvon ir pradžioje buvo Dotnuvos žemės ūkio techniko ir Augštesniosios technikos mokyklos mokytoju, o nuo 1922 metų Lietuvos universiteto docentas ir vėliau profesorius, — Hidrologijos ir Hidraulikos katedros vedėjas ir dar vėliau — Statybos fakulteto dekanas.

1923 metais įsteigė Lietuvos Hidrometrinį biurą, o nuo 1931 metų Lietuvos Energijos Komiteto Vandens energijos skyriaus vadovas, laikada „maištavęs“ prieš tą komitetą, kuris klausimus tikrai studijavo, bet dinamika nepasižymėjo.

Norisi prisiminti, kad tasai komitetas buvo sukurtas apraminti kylančią, ne be paties sukaktuvinio iniciatyvos, hidroelektrinės statybos iniciatyvą, kuri buvo pasigavusi besidominančią kryptį. Ir dabar norisi pabrėžti: gera buvo kryptis! Gaila, kad ji nenusiroti ligi pačios hidroelektrinės. Ji, nežiūrint didelių okupacinių pasigyrimų, susilauks antrosios Lietuvos Respublikos ar

ba trečiosios Lietuvos nepriklausomybės, nes okupantas neinteresuotas, kad okupuotasis kraštas, kurio okupantas vis vien nesitiki išlaikyti savo naguose, būtų aprūpintas būtina hidroelektrine.

Nepriklausomoje Lietuvoje prof. Kolupaila teko dirbti daugelyje sričių. Palyginti labai daug spaudoje. O ši sritis, neramiais laikais, yra pavojinga, nes tokiais atvejais žurnalistika besiverčias asmuo yra vienas pavojingiausių. Ir prof. St. Kolupaila teko išgerti spaudos darbininko nemalonumų taurę — jam teko nepriklausomos Lietuvos spaudos laidojimo labai nemaloni, savotiška dalis. Kai „XX Amžiaus“ redaktorius Dr. Skrupskelis buvo pavarytas iš pareigų ir išstremtas į Rusiją, kur jis ir gyvybės neteko, prof. St. Kolupaila okupantų buvo paskirtas paskutiniu „XX Amžiaus“ redaktorium ir... baigti to dienraščio egzistavimą... Ne vien nam St. Kolupailai teko tokia nemalota dalis. Daug patyręs

— Kaip išdrįsiu, mokytoja, valgyti duoną, kurią ne mano rankos uždirbo? — tarė jam atsakydamas Juozapas.

— Tavo rankos bus mums naudingos, ir tenesibaido tavo siela, kad veltui valgysi mūsų duoną, — nuramino jį kilnūs mokytojas.

Kai jis taip kalbėjo, Mirjama atidžiai klausėsi jų žodžių neprabildama. Dabar ji paėmė kūdikį, kurį devynis mėnesius išnešiojo po savo širdimi ir atidavė jį rankas kilnaširdžiui šeiminkui, kad jį palaimintų ir paimtų į savo globą.

Paėmė mokytojas kūdikį ant savo rankų ir tarė laimindamas:

— Ačiū Tau, gerasis mūsų Tėve, kuris esi danguje, kad dar kartą leidai mano senoms akims pamatyti ir rankose laikyti nekaltą kūdikį. Kaip motina mano, taip aš Tavo globai jį atiduodu, Tėve. Teauga Tavo globojamas, ir tebūnie jo širdis visuomet meilės kupina artimui ir broliui, tevaikšto visuo meto Dievo ir žmonių meilės kelias.

Pajuto mano siela džiaugsmą, nes išgirdo, Tėve, tavo balsą, kad pats įsiai džiaugsmu visų žmonių, kurie yra saulės spindulių apšviečiami ir šildomi, ir per jį bus palaiminti tėvai, kurie jį pagimdė... Taręs tai ir palaiminęs kūdikį, atidavė jį motinai, kurios širdis dėl jo žodžių dideliu pasprogo džiaugsmu...

Ir pasiliko ten Juozapas su šeima savo ir gyveno, kol pasibaigė Idumiečio dienos ir užgeso jo akių šviesa...

II

Scharija, Eleazaro sūnus, buvo vardu tasai, kuris priglaudė Juozapą ir jo šeimą, suvalgęs su jais palaiminimo duoną.

Jie koncertuos Toronte



Operos solistė Elzbieta Kardelienė ir pianistas virtuozas Kazimieras Smilgevičius lapkričio 16 dieną, sekmadienį, dienos metu, 2 valandą 30 minučių po pietų, Lenkų salėje — 1087 Queen, ir Dovercourt kam pas, duos didelį koncertą. Abu solistai išpildys lietuvių liaudies ir originalius mūsų ir pasaulinių kompozitorių kūrinius, be to, operų arijų. Koncerto programa visiška nauja, labai įvairi ir negirdėta, paruos ta specialiai šiam koncertui.

KULTŪRINĖ KRONIKA

SIMFONINIS PABALTIO KONCERTAS NEW YORKE

Didelį susidomėjimą lankantis New Yorke Pabaltio tautų simfoninis koncertas praėjo

okupantas mokėjo prievartauti, o mes, lietuviai, ne visada galėjome tinkamai susiorientuoti. O ir susiorientavus ne visada norimai pasiegti.

Išsigelbėjęs nuo okupanto, pasitraukė į Vakarus ir pagaliau pasiekė Jungtines Amerikos Valstybes, kur profesorius ja Notre Dame universitete ir inžinierių mokykloje.

Ir dabar dažnai prof. St. Kolupaila atsiliepia į gyvai išskylančius laiko ir sąlygų kuriamuosius klausimus, naujuosius lietuviškojo gyvenimo reiškinis.

Norisi sukaktuvininkui palinkėti nesenti, neišsekinti dinamikos ir ilgai našiai gyvenimi.

J. K.

gana žymiu pasisekimu. Jame dalyvavo apie 2.000 publikos. Toks skaičius Cornedgie Hall salei laikomas nepakankamu, ypač, kad salę, kurioje yra per 3.000 vietų, trijų tautų žmonės galėjo aklina užpildyti. Deja, pilna salė neprisirinko. Tuo tarpu vien orkestrui, kurį sudarė 75 asmenys, reikėjo sumokėti apie 4.000 dolerių.

Meniška koncertas, kurio dirigentas buvo J. Kačinskas, B. Skultė ir E. Kalam, praėjo gražiai.

Rengėjai, nesulaukę tinkamo publikos įvertinimo, yra nusiminę ir apie tolimesnę tokių koncertų rengimą jau negalvoja...

400 metų PIRMAJAI NEMUNO POEMAI, A. Schroeterio 1553 metų „De Fluvio Memela Lithuaniae“ išangą parasė prof. St. Kolupaila. Išle-

gavimo kelius bei tikslus, kol pagaliau, dienoms sukakus, tapo jų sielų vadovu ir jų protų lavintoju.

Ir visi, kurie sekė jo žodžiais, buvo siela patenkinti ir laimingi, nes Amžinojo ramybės įšviešpaitavo, Dievo ir artimo meilės apsigyveno jų tarpe.

Šešias dienas kiekvienas dirbo savo darbą laukuose ir soduose, o šabatai atėjus susirinkdavo visi į vieną vietą ir po atviru dangumi maldomis ir gesėmis garbindavo Amžinojo vardą...

Juozapas, Jokūbo sūnus, visuomet būdavo su jais, nes jų tarpe rado ramybę savo senatvėje, ir jo siela buvo patenkinta...

III

Kada šabato dieną susirinkusieji baigė maldomis ir giesmėmis garbinę Amžinąjį, tarė jiems mokytojas:

— Pagarbinom ir padėkojo me mūsų Tėvui, kuris sukūrė pasaulį, kad jis gražus būtų ir jame džiaugsmas gyventų, davė šviesą mūsų akims ir sielą kūniui, kad džiaugtumės ir laimingi būtume, davė sveikatą, kad sau kasdieninę duoną savo rankomis pagamintume, davė galvą protą, kad Amžinąjį tėvą, kuris yra danguje, pažintume...

O dabar tepasisako, kuris turi pasisakyti, kuo nepatenkinta jo širdis, ir dėl ko nuliūdusi jo siela, abejojimų pagauta?...

Išėjo tada priešakin venas iš brolių ir tarė, mokytojau nusenkdamas:

— Esu nejaunas žmogus ir neseniai apsigyvenau jūsų tarpe. Mano širdis visuomet gyveno baimėje, todėl ir atėjau pas jus, mokytojau. Mano protas bukas ir atmintis trumpa, ir aš niekuomet negalėjau at-

do Akademinis Skautų Sąjūdis. 1952 m. Leidinys dedikuotas skautininkui prof. S. Kolu pailai 60 metų sukakties proga. Kaina 1 doleris. Leidinys gaunamas Skautų sąjūdžio vaidyboje: Mr. Br. Kviklys, 631 W. 54 Pl., Chicago 9, Illinois, USA.

APIE KRĖVĖ MICKEVIČIŲ lietuvių spauda labai daug ir plačiai rašo. Atrodo, kad tiksliai 70 metų sukakties proga atrastas... Susidaro įspūdis, kaip tame posakyje: „Ka turime — nebranginame“... Tiksliai amžiaus saulėlydį susirūpiname, neįvertinę, nepagerbė.

O gaila. Kaikas yra išvers-ta į svetimas kalbas, bet ne Krėvė, kuris vienas galejo užimponuoti kitų tautų literatūros žinovams.

Gerau jau ir tai, kad bent po 70 metų imamas vertinti mūsų didysis rašytojas.

GUCIUVIENĖ KONCERTA-VO PER RADIJĄ

Australijoje, Adelaidėje, miesto rotušės salėje įvyko YWCA mišrus koncertas, kuriame dalyvavo ir sol. Gučivienė. Nors ir iš ligos atsikėlus, apsirengusi tautiškais rūbais, pirmoje koncerto dalyje ji padainavo J. Strolios „Ilgesį“ ir K. Banaičio „Prisiminimus“ antroje koncerto dalyje padainavo ariją iš operos „Tosca“ ir R. Strauss'o lopšinę.

TARŠI AUSTRALIJOS STUDENTAI

A. L. Studentų Sąjungos Sydnejaus skyrius susirinkime, dalyvaujant gausiam Sydnejaus lietuvių studentų skaičiui, buvo svarstomas skyriaus paruoštas A. L. S. S-gos įstatų projektas. Įdomių diskusijų išliko, svarstant studento aptarimo klausimą. Nutarta studentais laikyti asmenis, kurie yra baigę gimnaziją ir studijuoja universitete arba tolygiose aukštesiose mokyklose, kurios reikalauja gimnazijos baigimo.

Studentų Atstovybės, vyriausio Australijos lietuvių studentų organo, darbą atlieka vieno kurio nors skyriaus valdyba ir jos revizijos komisija, jei jų skyriuje bus reikalingas narių skaičius minimiems organams sudaryti. ALS Atstovybės darbą atlieka per du metus kiekvienas skyrius paeiliui: Sydnejaus, Melbournas, Adelaidė ir tt.

siminti, ką Rašto ir Toros mokytojai kalbėjo pradžioje, kai klausiau jų žodžių pabaigos. Todėl niekados nežinojau, kaip turėčiau elgtis ir gyventi, Amžinajam nenusidėdamas, ir baimėje gyvenau. Pamokyk mane trumpai, kad atminčiau, kaip turėčiau elgtis su žmonėmis, kokių kelių turėčiau vaikščioti, kad būčiau teisingas Amžinojo akyse, ir širdis mano liautųsi baimėje gyvenusi.

Ir tarė jam Scharija ben Eleazaras:

— Nedaryk kitam, ko nenori, kad kitas tau darytų, elkis su artimu ir broliu tavo, kaip norėtum tavo širdis, kad jie su tavim taip elgtųsi. Jei gyvensi to prisilaikydamas, nenuklysi nuo teisingumo kelio, ir būsi malonus Dievo ir tavo brolio akyse.

— Didi tavo išmintis, mokytojau, ir mano širdis tapo tau dėkingumo kupina, — tarė jis, nulenkdamas galvą, ir pasišalinio.

Tada išėjo priešakin kitas ir tarė:

— Mokytojau, nerami tapo mano širdis! Štai, artinasi Pėsachas. Kiekvienas dievobaimingas žydas, kurį sveikatoje laiko Amžinasis, rengiasi keliauti į Jeruzalę, kad ten, Amžinojo namuose, sudėtų Jam aukas iš savo turtų ir uždarbių ir prašytų palaimos sau ir savo namams, sveikatos šeimai ir pasisekimo darbuose... Mokytojau, ar nenusidėdam Amžinajam, kad užmiršome kelią į Jeruzalę, Jam neaukojam pagal išgalę iš mūsų turtų ir nesi-meldžiam šventovėje, kurioje Jis įtaisė savo sostą? Ar nenukreips Amžinasis nuo mūsų savo veido, kad negirdi ten mūsų balso?

Ir tarė jam Scharija, Eleazaro sūnus, atsakydamas:

KANADĄ LANKYS METRO
POLITAN BALETAS

New Yorko Metropolitan operos baletas, baigęs su teatru sutartį, išvyksta gastroliu, kurių metu aplankys 90 miestų, jų tarpe ir didžiuosius Kanados miestus: Montrealį, Toronto ir kt.

Baleta teatre dalyvauja 125 baletininkai, vadovaujami Alicia Alonso, Igor Juškevič, John Kriza ir Mary Allen. Baleta repertuare yra Čaikovskio „Gulbių ežeras“, „Spraktukas“ ir kiti žymieji baletai, be to, ir amerikiečių bei anglų kompozitorių kūriniai.

VYTAUTO DIDŽIOJO UNI-
VERSITETO

30-ties metų sukaktuvės New Yorko paminėtos labai įspūdingai. Pirmininkaujant prof. dr. V. Kanaukai, akademine dalyje labai įdomias pasakas skaitė prof. Vaclovas Biržiška, padaręs istorinę Lietuvos aukštųjų mokyklų apžvalgą ir prof. Jonas Puzinas, kalbėjęs apie Vilnių prieš Gedimino laikus. Šios dvi paskaitos buvo tikrai vertos universitetui paminėti.

Meninėje dalyje operetės choras, vedamas muz. Liuberskio giedojimo dainų ir akt. H. Kačinskas deklamavo.

KAS NAUJA BROCKTONO
LIETUVIŲ BAKUŽEJE

Garsi pasidarė Brocktono lietuvių bakužė. Ji egzistuoja jau 16 metų. Tūla laiką ji buvo vienoda, bet persikėlus į šį kontinentą Antanui ir Anas tazių Tamošaičiams, ji įgavo visai naują, originalų ir kūrybingumą pasižymintį vaizdą. Dailininkai Tamošaičiai kasmet bazuose įneša lietuvių liaudies kūrybą pavaizduojančių įrodymų.

Šiemet bakužėje, be jau anksčiau matytų marginių, daugiau buvo parodyta lietuvių liaudies medžio dirbinių, kaip kraičio-pasoginė skrynios, stalas su kėdėmis, šaukšdėtis - kanikas su šaukštais, indais rankšluostinė-abrūsinė su aštuonyčių rankšluostis ir daug kitų dalykų, kurie galimai pilniau pavaizduoja lietuvių kaimiečio grįdį, jos įrengimus, papuošimus ir tt. O kiekvienas daiktas lietuvių yra savaip išpuošiamas išpausimais, išmarginimais, išlankstomais, skrynios apkaustomomis, kilimais iškašomi ir tt.

Tokiu būdu Brocktono (ties

Bostonu, Mass.) lietuvių bakužė kasmet darosi turtingesnė ir pilniau pavaizduoja lietuvišką grįdį bei lietuvių liaudies sūnus ir dukras kūrybinius sugebėjimus, jų savaiminumą.

SIBELIAUS VARDŲ
PREMIJA

Suomijos meno macenatas Wihuri žymiam tautos muzikui Sibelius pagerbti išteigė tarptautinę muzikos premiją, kuri bus skiriama kasmet, pradedant 1953 metais, ir jos metinis dydis yra 30.000 dolerių.

— Pasirodė prancūzų generolo M. Weygando atsiminimai apie karą anglų kalba, pavadinti „Recalled to Service“, apie 1939-1942 metus ir Prancūzijos tragediją.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Jieva Simonaitytė. AUKŠTŲJŲ SIMONIŲ LIKIMAS. Mažosios Lietuvos buities romanas. Trečioji laida. Išleido knygų leidykla „Baltija“ 168 Concord Ave., Toronto, Ont., Canada, spaudė M. Morkūno spaustuve. Viršelis ir vinjetės dailininko Albino Bielskio. Tiražas — 1000 egzempliorių.

Šiuo kapitaliniu veikalu Jieva Simonaitytė 1935 m. laimėjo mūsų pirmąją valstybinę literatūros premiją ir po Kristijono Donelaičio paties pirmoji praturtino mūsų literatūrą didžios meninės vertės kūriniu, varduojančiu Mažosios Lietuvos lietuvių gyvenimą, vargus ir kovas už lietuviškumą. Knyga įdomi ir graži. Ypač įdomus miela šiandien, kai Mažosios Lietuvos lietuvių problema tampa tarptautine, ir šiuo atžvilgiu knygų leidyklos „Baltija“ patarnavimas skaitančiai visuomenei nėra atsitiktinis.

Knyga didelė, masivi, 435 psl., kaina 3,50 dol. Galima gauti „Nepr. Liet.“ redakcijoje: 7722 George St., Ville LaSalle, Montreal, P. Q.

Karolė Pažeraitė. NUSIDĖJĖLĖ. Apsakų, II laida. „Australijos Lietuvis“ leidinys Nr. 4. Adelaide. 1952 metais. Lietuvos Švietimo Ministerijos Knygų tikrinimo komisijos pripažinta tinkama visų mokyklų knygynams. Tiražas 1.500 egzempliorių. Kaina 2 doleriai. Gaunama „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje, 7722 George St., Ville LaSalle, Montreal, P. Q. Prašome atsilipti ir spaudos platintojus.

Moksio-technikos naujienos

NUOSTABIOS OPERACIJOS

Gydytojai daug dirba bandymų dėl to, kad ką nors naują atrastų ar išrastų. Daugelis bandymų pasidaro įmanomi karų metų, kada daugelis žmonių sužeidžiama frontuose arba bombarduojant miestus. Čia pasitaiko tokių atsitikimų, kurių normaliu laiku per dešimt metų nepasitaiko. Be to, karo metu pasitaiko keisčiausių atsitikimų ir gydytojai priversti esti įieškoti išeikių ir jas rasti. Taip yra ir dabartinio Korejos karo metu.

Amerikos gydytojų chirurgų susirinkime New Yorke karo gydytojai pranešė paskutinius medicinos pasiekimus. Taip karo gydytojas S. F. Seeley pranešė, kaip jis operuoja sužeistas karėvių kraujagysles.

ISIGYKITE VERTINGUS „LIETUVIŲ DIENŲ“
LEIDINIUS

„Lietuvių Tautos Kelias“, prof. M. Biržiška... \$ 3.00
„Varpai Skamba“, St. Būdavo apysaka... \$ 2.50
„Žemė“, poezijos antologija... \$ 4.00
Gaunama „Nepr. Lietuvos“ redakcijoje, spaudos kioskuose ir leidykloje: „Lietuvių Dienos“, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif USA.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO

„KELEIVIS“

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti? „KELEIVIS“ žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam ne pataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Žmonių mulkintojus ir apgavikus jisai lupa be jokio pasigailėjimo. Be to, jame rasi visokių patarimų, gražių eilių, įdomių paveikslų ir žinių iš viso pasaulio. Didelio formato, 8 puslapių, graži, lengva kalba. Kaina Kanadoje \$ 3,50 metams. Pusmečiui \$ 1,75. Parašykite ir paprašykite vieno egzemplioriaus pasiūlyti. Gausit nemokamai.

KELEIVIS

636 BROADWAY, So. BOSTON 17, Mass., U. S. A.

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDŽIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRASTIS
AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus. NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus. NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsisveikimus į savo tautiečius. NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsisveikimus ir korespondencijas.

UŽSIRASYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusė metų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusė metų \$ 5.50; užsienyje \$ 11.00, pusė metų \$ 5.50.
Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

Pasirodo, jis kraujagysles lopo nušautų karėvių kraujagyslėmis, paimtomis iš nukautų karėvių.

Prof. dr. Marcus darė bandymus pirma su šunimis. Jis vieno šuns širdį ir plaučius jungė su kito šuns širdimi ir plaučiais. Ši priemonė jam leido operuoti kito šuns širdį.

Harvardo universiteto profesorius dr. E. Watkins padarė 114 šunų širdies operacijų, tiek įspecializavo, kad širdies operaciją padarė ir 7 žmonėms. Jis kraują leidžia vamzdeliu į guminių maišelių, per kurių dirbtiniu būdu varo kraują ir kraujagysles. Kad kraujas nesukrektų, jis naudoja specialius vaistus. Taip padarė, jis atpaaiduoja širdį nuo kraujo ir daro širdies operacijas.

Tie gydytojai dabar daro bandymus, kad žmogaus širdį galima būtų pakeisti beždžionės širdimi.

Vienas Minnesotos universiteto profesorius gavo naują mėgė, kurios širdyje buvo įgimtas trūkumas — širdyje buvo maža skylutė, per kurią veržėsi kraujas. Profesorius panaudojo kraujo atšaldymą iš 98 laipsnių ligi 79 laipsnių, užsiuvo širdį buvusią skylę ir išgelbėjo jos gyvybę.

Ir taip gydytojai daro vis nuostabesnių operacijų, kurios leidžia gelbėti žmogaus gyvybę arba pailginti amžių.

ATRANDAMAS VAISTAS
NUO TROMBOZO

Yra cheminių preparatų, kurių dėka akliai kraują išlaikyti nesukrektų (kaip žinoma, kraujas, išleistas į orą, persiskiria į dvi dalis — skysčią ir tirštą. Tas reiškinys ir vadinamas kraujo sukrekėjimu).

Tačiau ligšiol nebuvo žinomas vaistas, kuris galėtų tirpdyti sukrektą kraują. O kadangi yra ligų, kurių metu kraujas sukreka, užkerta kraują, ir sustabdo normalų kūno veikimą arba neša ir mirtį, tai yra labai svarbu rasti vaistą, kuris galėtų sukrektą kraują išsilydyti — sukrektą kraują išsilydyti.

Dabar surasta, kad žarnų liaukų gaminamos sultys, vadinamos Tripsinas, kaip tiksliai tirpdina sukrektą kraują. Tokiu būdu pasidaro galimybė pasigydinti trombozės ištiktams. Tai svarbu gimdyvėms, sergantiems paralyžium, kraujagyslių išsiplėtimu ir kt.

ISRASTI ERDVES
DRABUŽIAI

Lakūnams, kylančioms į dešines erdves augstumas, sudaro gyvybės pavojus dėl to, kad augstai yra retas oras ir mažas jo spaudimas, prie kurio žmogus nepripratus.

Kovodama su erdvės savumais, Amerikos aviacijos vado vybė praneša, pagaminusi aparatą lakūnams, skrendantiems sprausminiais lėktuvais arba raketomis į erdvę.

Šio aparato dėka jau buvo pasiekti augščiausi tolai erdvė, kur šiaip žmogaus kraujas turėtų užvirti ir kur dėl silpnos deguonies sluogsnio būtų neįmanoma išsilaikyti.

63.000 pėdų augstų žmogaus kraujas užvirtų ir prie normalios kūno temperatūros ir bematant žūtų. Šis erdvės apdaras apsaugoja lakūną nuo mirties, kai jo augstos skridimo lėktuvą numuša arba įvyksta tū ir tū. Tas reiškinys ir vadinamas kraujo sukrekėjimu).

AR SKAITAI „DIRVA“?

AR VAIKAI SKAITO „TĖVIŠKĖLĖ“?

„DIRVA“ išeina kas savaitę, visuose pasaulio kraštuose turi savo korespondentus, greit ir teisingai informuoja

REDAGUOJA BALYS GAIDŽIŪNAS.

Su „DIRVA“, kas mėnesį, išeina gausiai iliustruotas, 16 psl. vaikų laikraštis „TĖVIŠKĖLĖ“. Vaikai ir tėvai tvirtina, kad dabartinės sąlygos tai geriausias vaikų laikraštis.

REDAGUOJA VLADAS VIJEIKIS.

Abu laikraščiai metams kaštuoja. JAV \$ 5,—; Kanadoje \$ 5,50; kituose kraštuose \$ 6,50.
Rašykite: 6820 Superior Ave, Cleveland 3, Ohio, USA.

— Kada buvo šventasis miestais sunaikintas, ir Amžinojo Dievo namai išgrauti, kur tada keliaudavo melstis ir aukas dėti Abraomo sūnūs?

Ar gal tada jie nesimeldė, nesiskundė Praamžiui savo vargais, tremties dienomis asarų pakalnėje begyvendami? Ar gal Teisingasis nenorėjo išgirsti jų balso, kadangi ne Jeruzalėje, ne Jo namuose meldėsi?

Ne, meldėsi ir šaukėsi pasigailėjimo ir pagalbos ne šventovėse, ne alksėse, ne ant upių krantų susirinkę, bet kiekvienas savo širdyje, ir Gai lestinasis išgirdo jų balsą, grąžino juos į tėvų kraštą, iš kurio buvo ištremti, o jų engėjų pranyko, kaip nakties miglos, saulei patekėjus... Ir vardas jų išnyko iš žmonių atminties...

Amžinasis yra mūsų Tėvas, ir mes visi Jo vaikai. Negi geras tėvas nusikria vieta ir valandą, kurioje jis gali šauktis Jo pagalbos, kai ji yra reikalinga?

Ne, kiekvienoje vietoje, kiekvienu metu, dieną ir naktį, rytą ir vakarą, gali vaikas kreiptis į savo tėvą, kada tik atsiranda reikalas.

Ar ne Amžinasis pasakė: — Nereikia man jūsų atnašavimų nei deginamųjų aukų. Aš tik nariu, kad jūsų širdys būtų tyros, kaip giedros dienos dangus, ir meilė jose gyventų; kad mylėtumėt artimą ir savo brolių, kaip patys save, teisingumo keliais bevaikščiodami... Ne Jeruzalėje, ne visų šventausiose, bet teisingoje širdyje Aš pastatysiu savo sostą! Taip pasakė Amžinasis savo pranašo lūpmis ir vargas tam, kuris savo darbais ir pasiūlymais privertė Amžinąjį apiešti jo širdį... Apšininusiojo gyvenimo dienos, giedros ramybės netekusios...

— Mokytojai, — tarė jam kitas: — Tu sakai, kad meilė turi gyventi mūsų širdyse. Ar ir edomitus, kurie skriaudžia mūsų kraštą, ir mizrajimo sūnūs, kurie tikrojo Dievo nepažįsta, ir visus tuos, kurie neapipjaustyti gyvena, turime mylėti?

— Ar edomitai ir mizrajimo sūnūs ir kitų kraštų žmonės nėra Adomo ir Chavos palikuonys, iš jų sėklos atsiradę? Ar jie ne taip gimsta, kaip mes gimstame, ne taip miršta kaip mes mirštame, nejaucia skausmo kaip mes jį jaučiame, ir nebūna nelaimių ir vargų, kaip ir mes visi? Ar ne Amžinojo rankoje yra jų likimas, kaip ir mūsų?

Kodėl didžiuojamės ir mano me, kad už juos esame geresni, ir Amžinajam artimesni, nors Dievo leidimu ne mes juos, bet jie yra mūsų kraštą paverge...

Amžinasis nepasakė: — Mylėk žydą, niekingą samaritetį, nekėsk edomitą ir kiekvieną, kuris yra neapipjaustytas jo kūdikystės dienomis. Bet jis pasakė: — Mylėk artimą savo, kaip patsai save.

O aš jums dar sakau: Nedaug jam piktas, jei nenori, kad jis tau piktas darytų, elkis su juo visuomet taip, kaip norėtum, kad jis su tavim pasielgtų tavo vargo dienomis. Mylėk Dievą visa siela, kaip vaikai dera mylėti tėvą, melsk ir prašyk Jį kiekvienu metu ir kiekvienoje vietoje, kai tau yra reikalas. Neužmiršk, kad visas pasaulis yra Jo šventovė, o tavo širdis, jei nesubjaurinai jos savo elgesiu, yra Jo sostas... — Bet, mokytojai, kaip gali liu laikyti neapipjaustytąjį ir savo artimą ir dargi mylėti jį, jei tikrojo Dievo jis nepažįsta, gerbia status ir piktasias dvasias, kurios yra Amžinojo priešai? — suabejojo vienas iš jų, kurie klausė jo žodžių.

— Nėra kitų dievų, vien Amžinasis yra tikras Dievas! Jis sukūrė pasaulį, valdo dangų ir žemę ir kas yra danguje ir žemėje! Neapipjaustytieji dar nepažįsta Jo, kaip nepažįsta kūdikis savo tėvą ir motiną pirmomis gyvenimo dienomis. Bet ar todėl kūdikis yra mažiau tėvų mylimas, negu suaugę jų vaikai?...

Tikrai sakau jums, broliai: kiekvienas, kuris gimė ir gyvena, kaip mes gimė ir gyvename, yra mūsų artimas.

Kas jaučia skausmą, kaip ir mes jį jaučiame, kas patiria nelaimės ir vargus, kaip ir mes liūdim, yra mūsų artimas.

Kuris gali džiaugtis ir liūdėti, kaip mes džiaugiamės ir liūdim, yra mūsų artimas.

Visi mes: ir žyidai, ir samariečiai, ir edomitai, ir kitų kraštų žmonės vienodai esame kilę iš Adomo sėklos, vieno dai Amžinojo rankose yra visų mūsų likimas ir gyvenimo dienos.

Kas niekina kitą todėl, kad jis nežydas, niekina savo širdį, kuris leido ir nežydui gimti ir gyventi pasaulyje ir nustatė jo dienų skaičių...

Mylėkite savo artimą ir nepavydėkite jam nei laimės, nei džiaugsmo, nei pasisekimo jo darbuose, nes pavydas atima sielai ramybę. Pavyduolis netenka sapno ir džiaugsmo laimės, ir jo akims net giedras dangus atrodo apsiniaukęs. Kuris prievartauja, patsai patirs prievartą, ir pajus jo sielą prievartos ir pažeminimo skausmą.

Amžinasis Dievas yra meilė, ir tik artimui meilės kupina širdis yra Jo sostas.

— Viešpatie mano ir mokytojai, didi tiesa yra tavo žodžiuose, kurią seniai juto mano širdis, tik nemokėjau pareikšti jos žodžiais, — tarė Juozapas, Jokūbo sūnus, kai mokytojas nutilo, pabaigęs savo žodžius. — Bet ir mano širdis dažnai būna nerami dėl to, ką pastebi čia mano akys. Esu senas žmogus, jūsų tarpe svetimas, tik dėl savo geros širdies suradęs čia prieglaudą. Leisk man, mokytojau, pasakyti, ką mano mano galva, ir ten užsigausi dėl mano žodžių!...

— Pareikštas tiesos žodis, buvo vardu tasai, kuris pridoro vyro papeikimas, negali užgauti širdies, kuri ieško tiesos kelio gyvenimo vingiuose. Kalbėk drąsiai, brolai, ir sakyk, dėl ko tapo nerami tavo siela?

— Visą amžių gerbiau šabato dieną ir prisilaikiau, ko reikalauja Raštas ir Tora. Bet štai čia yra, kurie tą dieną gamina sau valgius, kuria ugnį ir atlieka kitus darbus. Ar jie ne nusideda Amžinojo akyse, o su jais ir mes, kurie jų nesudraudžiam, sudrausti galėdami?

— Šabatas yra tam, kad atsiliektų mūsų kūnas nuo sunkių darbų ir siela gautų malonumą, kurių trokšta. Bet ar šabato dieną neauga medžiai ir žolės, nenoksta vaisiai, kaip kiekvieną kitą dieną? Kas gi pagamins mums valgyti ir gerti šabato dieną, jei ne mūsų pačių rankos?

Tikrai sakau jums: nėra darbas Amžinojo draudžiamas, jei dirba kūnui ir sielai patenkinti. Nėra darbas draudžiamas, jei jis kūno nevargina, o tik suteikia džiaugsmo ir malonumo, nes Amžinasis nustatė žmogui šabato ne tam, kad suvaržytų jo žingsnius, bet kad atsiliektų jo rankos, kai yra pavargusios, ir poilsu pasidžiaugtų jo siela.

Todėl nusiramink, brolai, — tarė jis Juozapui: — ir teisingai baimė iš tavo širdies, kad nusidėjai Amžinajam drauge su mumis.

Nieko neatėmė jam Juozapas, Jokūbo sūnus, tik nulenkęs galvą pasišalino, užleisdamas vietą kitam. Bet mokytojo žodžiai jo neįtikino ir neišsklaidė abejonių...

Kai Juozapas pasišalino, išėjo priešininkas dar vienas ir tarė klausdamas:

— Mokytojai, iš mano tėvo namų buvo pas mane atsilankę broliai. Jis sakė, kad į saulį jau yra atėjęs žadėtasis Amžinojo Dievo Mesijas, ir jo ženklas jau buvo pasirodęs danguje. Visi dabar tiki, kad jis išgelbės visus nuo galingųjų priešpados ir kitų nelaimių, žmones slegiančiųjų.

Kas jis yra, mokytojau? Ar vyrais, išėjęs, kaip visi, iš moters išsios, ar iš dangaus pasiųstasis Dievo angelas?

Mokytojas nuleido galvą ir susimąstęs ilgai tylėjo. Pagaliau, pakėlęs akis apžvelgęs susirinkusius ir pamatė, kad jie su didžiausiu susidomėjimu žiūri į jo veidą ir laukia išgirsti jo žodžių.

Ir tarė tada jiems mokytojas:

— Mes jau sukaupėm savo atidžią, mokytojau, — tarė jam susidomėję broliai ir mokiniai.

— Išvaizduokite laivą, kuris plaukia neramia jūra, ir jame keleivį...

— Išvaizduojame, mokytojau...

— Kyla didelė audra jūroje ir keleivis yra baimės pagautas dėl savo likimo. Ar įsivaizduojate, kas dedasi jo širdyje?...

— Jis visą laiką meldžiasi, kad Amžinasis nuramintų audrą ir pašalintų jo gyvybei pavojų. Meldžiasi nesiliaudamas ir tikisi...

— Įsivaizduojame, mokytojau...

— Bet audrą Valdovas, neišgirsta jo maldos, laivas sudūžta ir paskęsta jūrų bedugnėje... Ar įsivaizduojate, kas atsitiko keleivyje?...

— Jis atsidūrė audringų jūrų bangose be vilties išsigelbėti, — atsakė jam klausą jo žodžių.

— Staiga jis pastebi bangose medžio kamieną ir nusitveria jo, o nusitveręs pamato iš jo išaugusią šaką, su žaliais, dar nesuvytusiais lapais... Ar įsivaizduojate, kokia mintis žaibo greitumu sušvito jo galvoje?...

— Stengiamės įsivaizduoti, mokytojau...

— Jam sušvito viltis, kad kraštas netoli, — tarė vieni...

— Jam sušvito mintis, kad šis kamienas nešas jo gyvybės išgelbėjimą, — tarė kiti...

— Šioji viltis ir yra jam žadėtasis Mesijas, — tarė jiems mokytojas. — Kuris iš jūsų gali galvoti ir suprasti, ką pasakiau, teapvarstavo savo širdį je mano žodžius, teišsiaiškina sau ir paaiškina broliams...

MŪSŲ SPORTAS

„KOVO“ IŠVYKA PRANCŪZIJON.

Mūsų bendradarbis Anglijoje.

Kai paskutinį kartą rašiau, rugšėjo 12—21 dd. Manchesterio „Kovo“ krepšininkai vizitavo Prancūziją, kur buvo sužaista 8 rungtynės su vienu iš geriausių prancūzų profesionalinėmis komandomis. Svarbiausias šios išvykos tikslas buvo priminti prancūzams lietuvius ir Lietuvą. To aki- vaizdoje ir buvo pasirinkta žaisti su stipriomis komandomis, kad gavus daugiau publicistikos. Nežiūrint, kad „Kovas“ pralaimėjo visas rungtynes, kai kurias vos kelių taškų skirtumu, šis pagrindinis tikslas buvo pilnai atsiektas. Laisvą aštuonių rungtynių, „Kovą“ stebėjo apie 10.000 žiūrovų. Beveik visur koviečiai buvo pasveikinti miestų burmistrų, prieš kiekvienas rungtynes buvo grojamas Lietuvos Himnas (nesusidarykite klaidingos nuomonės, kad „Kovas“ atstovavo Lietuvą — visur buvo pabrėžta, kad „Kovas“ yra Anglijos lietuvių komanda), pasikeista tautinėm vėliavėm. Sporto korespondentai ne tik raše apie rungtynes ir „Kovo“ žaidimą, kurį, tarp kit ko, visi gyrė, bet priminė prancūzų skaitytojus apie prieškarinius metus, kai Lietuva buvo Europos meistrui, priminė apie Kaune įvykusias pirmenybes, priminė, kad lietuvis Ruzgys buvo pokariniu Prancūzijos rinktinės treneriu, priminė, jog keletas lietuvių ir dabar žaidžia įvairiuose prancūzų klubuose. Priminę daug faktų, kurie savo keliu priminė prancūzams Lietuvą. Šiuo „Kovą“ didžiai pasitarnavo Lietuvos propagandos darbu.

Gauta pakvietimų vėl apsilankyti ir, reikia tikėtis, kad „Kovas“ nepraleis progos. Yra samanymas prie komandos su daryti tautinių šokių grupę, kas dar labiau padidintų tokių išvykų propagandinę vertę. Jei reikalai klostysis tinkama link

me, sekančiais metais numatoma ne tik vėl apsilankyti Prancūzijoje, bet užsukti ir Belgijon, Olandijon ir gal Šveicarijion. Žinoma, visus šiuos planus galutinai nustatys finansiniai resursai.

Šiaip šiuo metu, išskyrus „Kovo“ veikimą, bet koks lietuvių sporto judėjimas yra nu miręs ir maža yra vilčių, kad jis kada nors beatgytų ir lieka tik tikėtis, kad Kanadon ir Amerikon atvykstą Anglijos lietuvių sportininkai prisidės prie tų kraštų sportinio gyvenimo sustiprinimo.

V. Steponavičius.

Prancūzija — Vokietija
3:1 (1:1)

Paryžiuje, įvykusios tarpvalstybinės futbolo rungtynės tarp prancūzų ir vokiečių vienuolių, baigėsi pirmųjų laimėjimu, pasekme 3:1.

Taip pat, prieš savaitę, (spalio mėn. 19 d.) Prancūzijos rinktinė įveikė (!) Austriją 2:1.

Likviduota rusų futbolo komanda.

Kaip praneša vokiečių spauda, Sovietų Sąjungos futbolo meistrų CDKA (Centralnyj Dom Krasnoj Armiji) komanda, po nepasisekusių rungtynių Helsinkio Olimpiadoje, (pralaimėjo jugoslavams 3:1) tapo likviduota.

Visi žaidėjai, kaip praneša vokiečiai, (o gal dalis pateko į Sibirą?) — Kbr.) perėjo į kitus klubus.

Naujas stadionas Maskvoje.

Pagal naująjį Sov. Sąjungos penkmečio planą, Maskvoje numatoma pastatyti 200 tūkst. žiūrovų stadioną. Kiek jis kainuos, nežinoma.

Tikrai pigiai! Vergų turima pakankamai, o medžiagą pristatys „brolis“ respublikos! Kbr.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŲSŲ PATARNAVIMUI.
PRAŠOME APLANKYTI.

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: ME 0100

Sault Ste Marie, Ont.

TRUMPOS NAUJIENOS

— Turimomis žiniomis, vietos laik. organizacinis komitetas numato artimiausiu laiku pravesti drabužių rinkliavą Vokietijoje pasilikusius tautiečiams. Šis reikalas turi ir kliūčių sunkumų, nes nežinoma ar yra ir kur randasi BALF'o atsotoybė Kanadoje, o persiuntimas į USA vietos pašto įstaigose varžomas, nes priimami nedidesni, kaip 15 svarų pakietai ir tokio pakieto persiuntimas kaštuoja apie 2 dol., o BALF'o atstovui Kanadoje galima būtų persiųsti traukinio.

— L. o. komitetas numato šiemet surengti bent kelių buv. Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą. Pernai mūsų kolonijoje jokio minėjimo ne buvo, tiksliai vienas privatus asmuo ta proga įvykdė rinkliavą Lietuvos karo invalidams su šelpu.

— Mūsų kolonijos 1. o. komiteto persiorganizavimas ir komiteto — valdomuosius organus su naujais KLB Tarybos nuostatais numatomas tiksliai šių metų pabaigai dabartiniam 1. o. komitetui pabaigus savo kadenciją.

— Mūsų kolonijos spaudos platinimo punkte pas p. Motiejūną Adolfą, 78 Tancred Str. (prie autobusų stoties Queen Str. E.) yra gauta daug įvairių naujų knygų iš U. S. A. ir didesnių Kanados centrų. Yra knygelių ir mūsų jaunuosiu. Kas norėtų užsisakyti „Lietuviškąją Enciklopediją“ prašoma tuojau, neatidėliojant užrašyti šiame knygų spaudos platinimo punkte.

— Vienas iš simpatiškių mūsų kolonijos tautiečių — miš-

kininkų ir „NL“ skaitytojas p. Umbrasas Balys po ilgų trugdymų ir kliūčių galų gale susilaukė atvykstant savo šeimos iš Vokietijos. Atvyko jo žmona, sūnus ir dukrelė. Sūnus jau dirba statybos bendrovėje „Foundation Company of Canada“.

— Pernai vasarą atvykęs mūsų koloniją iš Montrealio ir dirbęs vietiniame plieno fabrike „Algoma Steel“, tautietis Antanas Šaltenis, prieš savaitę laiko išvyko atgal į Montrealį, iš kur artimiausiu laiku išvyks į USA. Šiam darbščiam ir maloniam „NL“ rėmėjui nuosirdžiai palinkėsime kuo geriausios sėkmės naujoje apsigyvenimo vietoje.

— Buvo nusišaldęs, sirgo, net buvo paguldytas ligoninėje „NL“ skaitytojas ir namų savininkas tautietis Gasperas Povilas. Šiuo metu p. Gasperas jau ligą pamiršęs dirba savo senoje darbovietėje — plieno fabrike „Algoma Steel“.

— Dirbdamas miške susilaužė koją ir guli vietos ligoninėje „NL“ skaitytojas Juodviršis Juozas, Palinkėsime kuo greičiausiai pasveikti!

— Darbo gavimo reikalai šiuo metu mūsų mieste, atrodo, žymiai pagerėjo. Lengviau sia darbas gauti yra pas vietos kontraktorių prie įvairių statybos darbų, iš kurių didžiausią darbininkų skaičių priėmė statybos bendrovė — „Foundation Company of Canada“. Kiek laiko šis pagerėjimas nusišė — niekas negali pasakyti. Tur būt, kad prasidėjus blogiems orams ir šalčiams, viskas vėl pakryps į blogąją pusę. J. Sk.

TABAKO ŪKIAI PARDAVIMUI

- \$ 3.000 įmokėti — 100 akrų, 20 akrų Rights (teisių auginti), 2 kilns, prie gero kelio, arkliai ir visos mašinos, kaina — \$ 26.000.
- \$ 3.000 „ — 50 akrų, 15 akrų Rights, 2 kilns su alyva šild., pilnai įrengta, kaina — \$ 24.000.
- \$ 5.000 „ — 75 akrų, 22 Rights, 4 kilns, su viskuo kaina \$ 28.000.
- \$ 5.000 „ — 75 akrų, 21 Rights, 3 kilns, visos mašinos naujos prie naujo traktoriaus ir atsikiros mašinos arkliai, kaina — \$ 40.000.
- \$ 6.000 „ — 100 akrų, 24 Rights, 4 kilns, kaina — \$ 38.000.
- \$ 7.000 „ — 145 akrų, 34 Rights, 4 kilns, du šiltadaržiai, traktoriaus, kaina — \$ 49.000.
- \$ 8.000 „ — 100 akrų, 35 Rights, 6 kins, naujas namas, naujas traktoriaus, kaina — \$ 50.000.
- \$ 9.000 „ — 120 akrų, 32 Rights, 5 kilns, du namai, kaina — \$ 46.000.
- \$ 9.000 „ — 113 akrų, 32 Rights, 5 kilns, du namai, vienas naujas — \$ 48.000.
- \$ 12.000 „ — 150 akrų, 40 Rights, 6 kilns — su alyva įrengta, kaina \$ 60.000.
- \$ 12.000 „ — 150 akrų, 45 Rights, 6 kilns, visi pastatai nauji, kaina \$ 70.000.

Ir daug įvairių kitų ūkių. Jei norite įsigyti geriausių tabako ūkį pagal savo kišenę — kreipkitės pas:

CHARLES POCIUS REAL ESTATE BROKER.

Tillsonburg, Ont. Tel. 829 J.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., Verdun.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.



EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo liečiamų uždedamiems „Drex“, kad nepažeistų vandens ir duotu gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokių rūšių kilnus, kilnų (Chesterfields), garbatus lengvus ir sunkius. Sutaisome rūbų (širmus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijos prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:
J. Matulaitis,
J. Kriaučiūnas,
A. Majauskas.

ŽURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importą ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Import - Export

23 Romsey St. Boston 25, Mass U. S. A.

DOMAS BUČINSKAS

GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuviai, apdraudimo atstovai, kurie atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.

Skambinkite telefonu arba užsiekite:

Kasdien:

Nuo 9 ryto iki 7 vak.

Tel. Fa 6844

Antradieniai ir ketvirtadieniai nuo 8 iki 10 vak.

3664 St. Famille St.

Tel. HA 6708 Montreal, Que.

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr. — \$ 2.60

B. 20 sv. cukr. — \$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90

E. 9 sv. kiau. t. \$ 5.25

Siunt. Nr. 11 — \$ 6.50

5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų

3 sv. gr. kiau. taukų

1 sv. šokolado

1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiau. taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19 — \$ 9.95

4 sv. rūk. lašinių

2 sv. kiau. taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

Morkų upės slėnyje

RAŠO J. PRONSKUS.

II.

Pervalka — The Pas

Šiaip Kanados šiaurėje labai populiarius yra vietovių vardas „Portage“, kas reiškia vietą, kur tarp dviejų ežerų arba upių, arba tarp upės ir ežero pirmiesiems ateiviams pionieriams tekėjo pergabenti sausuma iš vienių vandenų į kitus savo valtis.

Portage lietuviškai būtų žodis žodinė Pervalka, tokia kaip ir Lietuvoje yra Kuršių užmarių tarp Gintaro marių ir Baltijos jūros. Taigi, Portage la Prairie, Cranberry Portage ir kt. Bet kodėl The Pas, tik prancūzai galėtų paaiškinti. Mat jie čia pirmieji pasiekė ir jie, persikėlę per Saskatchewaną upę, tą vietą pavadino Le Pas, kas reikštų žingsnis, peržengimas, persikėlimas, pervalka. Anglai jau paėmė gatavą Pas, tik Le pakeitė — „suanglino“ — The, ir išėjo ir be skonio ir be skambesio, ir be prasmės. O vieta tikrai verta tinkamesnio vardo, bent angliškai!

The Pas turi savotišką gamtovaizdą. Miestukas yra visai nedidelis, bet turįs jau „town“ visus požymius: yra ir avenues, ir streets, ir parkeliai, ir padorios krautuvės, ir visa eilė viešbučių, o Cambrian hotel tai net vadinasi „The Ritz of the North“ šiaurės Ritz“, ir net vieną kino teatrą (antras, matyt, subankrutavęs). Bet svarbiausias The Pas požymis tas, kurį ir jo vardas nusakoma, tai yra „Vartai į šiaurę“: be Pervalkos (The Pas) per Saskatchewaną upę nepersikelsi, nes nežinau, ar per šimtą mylių kur yra kitas tiltas, o upė upele — pro The Pas jau kaip trys Nemunėliai gretimais sudejus! Daug vandenų ir iš tolimų tolybių ji čia praneša. Čia pat prie pat The Pas į Saskatchewaną įteka dar dvi platokos upės, tai The Pas upė, kaip Ne vėžis ties Raudondvairiu, ir Carrot River (morkų upė?), kiek siauresnė, bet žymiai gilesnė už mūsų Nėrį. Visos jos vandeningos ir gilios, nes visai netoli už the Pas jos jau su renka vandenį iš neapregimų balų, pašių ir didžiulių ežerų.

Nepaprastas pigumas.

The Pas miestukas yra pasi-

Oras, bent vasarą, manau, čia labiausia panašus į Lietuvos. Čia daugiausia lietaus, sniegas normaliai nutirpsta kovo gale, pirmas sniegas normaliai pasirodo spalio gale; žiema, kaip visur Manitobos šiaurėje, dažniausia šalta... Šiemet spalio 3 ir 4 dd. ir iš dalies net 5 d. buvo užėjusi tokią žiemą, su sniegu, didele pūga ir speigu, bet pirmadienį pradėjo tirpti ir štai visa savaitė tokia šilta, kad lauke tenka vaikščioti vienmarškiniam, kaip vidurvasarį.

Gyventojai čia tai daugiausia tokie, kokius pirmieji anglai rado: indėnai ir prancūzai. Bus daugiau.

SKAMBINKITE PRIREIKUS TR 3149

ALYVOS LEDO NATIONAL OIL ICE GREITAS IR MANDAGUS PATARNAVIMAS 21 ALEPIN STREET — VILLE LASALLE

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JŲSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun J. Alcide Blais, 29—4ieme Ave., Verdun. YO 3323. Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

KAS SKAITO

„NEPRIKL. LIETUVĄ“ — REMIA LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ!

Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS“

priimami užsakymai ir patalysimai sofų, fotelių (chesterfields), „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.

Biuras St. Denis 1251, (prie St. Cathenare). Specialiai lietuviams šeštadieniais iki pietų. Telef.: TALON 3345.



Veda sktn. inž. J. Bulota.
SKAUTININKŲ SĄSKRYDIS.

Spalių 18 d. Detroito sušauk ket St., Cambridge, Mass. O tas JAV ir Kanados Rajonų buvęs draugininkas vyresn. skautininkų sąskrydis. Skautininkų Sėserijoje su naujos Vadi-
jos atėjimu atsiranda daugiau gyvumo. Nuo gaivių impulsų iš centro pagyvės ir skautų vienetų veikla periferijoje.

SKAUTŲ PIRMUMO AUKA

Liet. Skautų Brolijos Pirmū-
nas vyresn. sktn. Petras Jurgė
la atsiuntė 10 dol. auką vyr.
sktn. M. Jurksui, tuo paremda
mas Chicagos skautų vedamą
16-sios Vasario gimnazijos šel-
pimo akciją. Džiugu pabrėžti,
kad lietuviškosios skautybės tē
vas gyvai seka ir reaguoja į
mūsų skautų darbus išvijoje.
Nuoširdus dėkui! O jo pavyz-
dys teskatina visus lietuvių
dėtis šion talkon.

JAUNATVIŠKOS PASTAN- GOS IR DUOSNIOS AUKOS

Cicero skautės ir skautai
prie bažnyčios rinko aukas liet.
ligoniams Vokietijoje Kalėdų
proga sušelpiti. Surinkta 129,
34 dol. Už surinktus pinigus
perkami maisto produktai ir
siunčiami Vokietijon, kad ligo-
niai juos gautų Kalėdoms.
Skautai-tės nuoširdžiai dėkoja
visiems aukotojams ir klebonui
kun. Albavičiui už leidimą rink
ti aukas prie bažnyčios.

Spalių 5 d. Cicero skautai ir
skautės parapijos salėje turėjo
jaukų pobūvį, į kurį atsilankė
daug svečių.

PAS NEW YORKO SKAUTUS.

New Yorko skautai vyčiai
sudarė oktetą, kuriam vadovau-
ja muz. M. Liuberskis. Okte-
te dainuoja — St. Rasimas,
Alf. Ilgutis, J. Lapurka, M. Il-
gūnas, R. Kontrimas, R. Ka-
zys, K. Kudžma ir L. Ralys.

New Yorko tunte netrukus
pradedami skiltininkų kursai.
Kursams paruošė programą ir
jiems vadovaus vyresn. skiltn.
R. Kazys. Lektoriais bus vie-
tos skautininkai ir skautų va-
dai.

PAS BOSTONO SKAUTUS.

Paskutinėje Bostono kėstu-
tėnų sueigoje draugininkas
vyr. skilt. A. Banevičius iškil-
mingai įteikė darbščiam skilt.
Česlovui Kiliuliui Pažangumo
ženklą, kuriuo jis buvo apdo-
vanotas Sv. Jurgio šventės pro-
ga.

Nuo spalio mėn. pradžios
kėstutėnų draugininko parei-
gas perėmė vyresn. skilt. Vy-
tas Černius, gyv. 21 Mar-

SIUVĖJAS A. BERESNEVIČIUS

Priimu moteriškų ir vyriskų rūbų užsakymus iš savo ir
klientų medžiagos. Darbą atlieku pagal naujausias ma-
das, švariai ir sąžiningai. Kainos visiems prieinamos.
1004 Dundas St. W., Toronto, Ont. Telef. LL 3222.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

MYERS COAL Co. Ltd. Hamilton.

Visų rūšių kuras ir įvairių apšildymo įrengimai bei
pataisymai.

Prieinamos sąlygos, mandagus patarnavimas, garan-
tuota prekių kokybė.

Kreiptis pas lietuvių atstovą.

JUOZAS KARUŽAS

147 Grant Ave. Telef. 7-477-8.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas,
dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sek-
madenius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį metų praktikavęs didelėse ligoninėse ir
klinikose Europoje ir Amerikoje.

VIDAUS LIGŲ, AKUSERIJOS IR VENERINIŲ
LIGŲ SPECIALISTAS.

3537 PARK AVE. Montreal. Tel. HA 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų verti-
mai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose,
teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzin

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00!

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

Lietuviška moterų kirpykla

DARO SUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-
LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Flitzroy 3292.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ

RUBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Tu-
riu didelį pasirinkimą įvairių anglišių ir vietinių medžia-
gų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.

Tel. LL 9626.

LIUDESIO VALANDŲ

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYCIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

LIETUVIŠKA

Mėsos krautuvė

Sav. J. ir K. Guzevičiai. Tel. DO 5817
2379 Rosemount Blvd., Montreal.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

LIETUVIŠKAS RESTORANAS.

SAVININKAS M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios
lietuvių bažnyčios. TEL. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.
Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

DEMESIO

Viltasaličiams ir apylinkės lietuviams!
Ekspertas radio ir elektinių reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

DELHI, ONT.

ATVYKSTA TEATRAS — BUS VAIDINIMAS.

Lapkričio mėn. 1 d., 7 val. v. Šia proga, sunkiems tabako
Delhi lenkų salėje įvyks vaidi-
nimas „Mokyklos Draugai“, nuėmimo darbams pasibaigus,
Vaidinimą stato Hamiltono visi Simcoe, Delhi ir Tillson-
liet. teatro mėgėjų grupė „Au burg'o apylinkių lietuviai kvie-
kuras“. Grupei režisuoja Kau čiami pamatyti šį įdomų veika
no vaikų teatro aktorė p. Dau lą.
guvitytė-Kudabienė. K. L. Delhi Ap. Bendruomenė.

DR. JONAS YČAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2 RUSHOLME DRIVE, TORONTO

(Įėjimas iš DUNDAS gatvės),

PRIIMA LIGONIUS IR GIMDYVES ŠIOKIADIE-
NIAIS 2—4 ir 6,30—8 val., arba pagal susitarimą

Telefonas LO 1794

KAIP KANADOJE KURĖSI LIETUVIAI...

Atkelta iš 3 pusl.

jo ir agentūra atsisotjo ant stip-
rių pamatų. Bet tas užėmė
apie trejus metus.

P. Albertas, kaip ir jo tėvas,
nemėgsta girtis, bet man yra ži-
noma, kad jo vedamoji drau-
dimo agentūra turi ir gerą var-
dą ir tvirtai laikosi. Ji apima
visą eilę stambių firmų ir pa-
vienių asmenų, daugiausia, ži-
noma, ne lietuvių. Bet lietu-
viams p. Albertas daro visų ga-
limų lengvatų ir duoda pla-
čiausių patarimų visose draudi-
mo srityse — sveikatos, nelai-
mingų atsitikimų, gaisro ir tt.

Todėl ir yra patartina lietu-
viams (šūkiu: „Lietuvius pas
lietuvi!“) ir ji kreiptis, nes jis
visokių atvejų gali patarnauti,
ką daro labai mieliai (telefo-
nas: CL 2363).

Visuomeniniame bare.

Nežiūrint, kad p. Albertas
Norkeliūnas ir mokslus tęsia, ir
dirba didelį profesinį darbą, jis
vis dėlto rado ir randa laiko

ir visuomeniniam darui. Taip
DLK Vytauto klube buvo (ir ku-
dar nelikviduotas) Montrealio
Lietuvių Jaunimo Klubas (M
LJK), kuris buvo sutelkęs be-
bas būty įmanomas ir efektin-
veik visą jaunimą, apie 200 na-
rių ir leido savo laikraštį „Švie

sa“. Jam tą laikraštį teko re-
daguoti. Karo laiku veikė tau-
tų universitetinio jaunimo or-
ganizacija „La Jeunesse Inter-
-Allie“. Joje lietuvių atstov-
avo p. Albertas Norkeliūnas
ir tt. Trumpame straipsny vi-
sa ir suminėti sunku.

P. Albertas labai džiaugiasi,
kad lietuviai vis daugiau pra-
deda suprasti augštojo mokslo
reikala. Čia labai teigiamai
pasireiškia paskutiniai ateiviai,
kurie visomis jėgomis veržiasi
į Universitetus.

P. Albertas kelia mintį, kad
lietuviams reikia įsteigti savi-
tarpinės paskolos bendrovę.
Šiuo atžvilgiu geras žydų pa-
vyzdys. Žydų tauta, be valsty-
bės, išblaškyta po visą pasaui-
lą, per savo vieningumą ir eko-
nominį susitelkimą šimtmečių
bėgy sugebėjo paimti į savo ran-
kas didelį komercijos nuosimtį,
sudaryti kapitalų ir dabar, kai
atkurtas Izraelis, jam gali au-
dėti milijonus dolerių.

— Turėdami tai prieš akis
ir lietuviai turėtų atsisakyti
smulkų savo ambicijų, bet ku-
rioje gyvenimo srityje, ir rasti
kompromisų, kad bendras dar-
bas būtų įmanomas ir efektin-
gas, — sako p. A. Norkeliūnas.
Bus daugiau.

391 ST. CATHARINE ST. W. MONTREAL.

CAPITOL FURNITURE CO.,

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kt. firmų radio aparų-
tų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti jūsų namų reikmenys
Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.

Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba
lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.

TEL.: LA 8621.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Papiausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei
mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras.

Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Saldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE ST. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS ISSIMOKĖJIMUI

be nuosimėjų

Plačiai išgarsinti laikrodžiai

■ CYMA ■ LONGINES

■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai

Mokame aukščiausias kainas

už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS

LAIKRODŽIŲ TAISYMAS



HAMILTON

DIDELIS KONCERTAS

Lietuvos kariuomenės šventės išvakarėse, lapkričio mėn. 22 d. ruošiamas T. Fondo Hamiltono sk. Programą išpildys iš Detroito Br. Budriūno ved. vyrų kvartetas.

VYSK. M. VALANČIAUS,

Hamiltono šeštadieninė mokykla, mokslo metus pradėjo su 115 mokinių.

Visi naujai atvykę lietuviai į Hamiltoną, prašomi savo vaikus registruoti pas mokyklos vedėją J. Mikšį, 18 Barton St. West.

JAU KELI HAMILTONO

parengimai, be numatytos programos, baigiami viršprograma — bokso „rungtynėmis“. Prieš tokius asmenis tektų imtis griežtesnių priemonių, kadangi svetima tauta jie žina lietuvių vardą. Kbr.

GERB. LIETUVIO PASO PLATINIMO VAJAUS TAL KININKAMS PRANEŠIMAS

Maloniai prašome dėti visas pastangas, kad šio vajuos progą, būtų aplankyti visi tautiečiai.

Surinktus pinigus prašome įnešti į „Canadian Bank of Commerce“ (James ir King g. vių kampas), „Lithuanian National Fund in Canada, Hamilton Branch“ sąskaitą Nr. 21121. Įneštų pinigų sumai prašoma paimti kvitą, kurį at siskaitant, patiekti TF viet. sk. valdybai.

Hamiltono sk. Valdyba.

PADEKOS

Spalių mėn. 1, 2 ir 3 dd. Hamiltone įvyko čia gyvenančių įvairių tautų festivalis, kuriame vietos lietuvių kolonijai atstovavo savo tautinį meną: įvairiais auliniais, medžio dirbiniais, gintaru ir tt.; dainomis ir tautiniais šokiais, kas lankančiųjų buvo vertingai įvertinta.

Užtarnautas tinkamas įvertinimas buvo dėka kolonijos gyventojų darbštumo ir supratimo šio reikalo, už ką Hamiltono Lietuvių Bendruomenės Valdyba reiškia širdingą padėką: 1) Kun. Dr. J. Tadaraukui už surinkimą ir parvežimą gra-

žių ir vertingų eksponatų iš Toronto.

2) pp. K. J. Giedraitis, N. Ivanauskienė, S. Naikauskui, J. Pleiniui, Krivickams, Lukoševičiui, Ant. Alb. Grajauskaitėms, Blėkiui, K. Mikšui už prisidėjimą parodai eksponatais, ypatingai p. K. Giedraitienėi už daugumą ir vertinimą eksponatų.

3) pp. Dramantui, Z. Laugaliui, B. Griniui ir kitiems, padėjusiems parodai įrengti.

4) Ypatinga padėka meninės dalies atlikėjams a) tautinių šokių grupei su vadove p. G. Breckmaniene ir b) choristams su dirigentu p. Vyt. Dargiu.

5) p. El. Salalytei-Norkuvienėi už pranešimus angliškai boje apie tautinius šokius ir dainas.

6) Visoms ponios ir panelėms: A. Sutkaitytei, N. Stanaitytei, V. Subotnikaitėi, I. Stankevičiūtei, E. Norkuvienėi, Gutauskienėi, E. Griniuvienėi, Ksivickienei už budėjimą mūsų parodos skyriuje ir teikimą paaiškinimų; ir visiems kitiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie šio festivalio.

7) Toronto lietuviams, kurių buvo gauti eksponatai parodai, ypatinga „Lietuviškos Sodybos“ ir gintaro dirbinių savininkams.

Pastaba. Bendroje festivalio programoje, kuri buvo vietoje paravinėjama, lietuvių meninės dalies programa ir trumpa lietuvių tautos istorija nebuvo įdėta, nors laiku buvo įteikta festivalio rengėjams, kurie paskutinėmis dienomis pranešė, kad gautus rašinius pametė.

K. L. B-nės Hamiltono Apylinkės Valdyba.

REIKALINGA LIETUVIŠKAME RESTORANE VEDEJA,

mokanti anglų kalbą, sugebanči savarankiškai administruoti restoraną. Atlyginimas pagal susitarimą. Kreiptis į Niagara restoran: Hamilton, 244 James St. N. Tel. 28505.

KLB, DELHAI apylinkės K-tas, š. m. LAPKRICIO mėn. 8 d. 7 val. RUOŠIA LINKSMĄ

ŠOKIU VAKARA

Maloniai kviečiame visus vietos lietuvius, bei iš tolimesnių apylinkių kuo gausiau dalyvauti. Bus gera muzika ir vietoje alutis.

Delhi LOK V-ba.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SAŽININGAI IR SVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD, Park Extension. CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.



VANCOUVER

VANCOUVERIO NAUJIENOS

— Nors Vancouveryje ir jo apylinkėse nedaug lietuvių, tačiau dėka geros ekonominės padėties daugumas tautiečių jau gerokai suspėjo įsikurti. Vieni įsigijo namus, kiti farmas. Ir štai, Pr. Dainius išsinuomavo triušų ir viščių ūkų, ba turi tuoktis su svetima tauta, kuri jam nebūna sekanti.

— Vancouveryje kuriasi lietuviškos šeimos. Štai prieš kurį laiką sukūrė šeimos židinį S. Dagilis. Bendrai, šituo metu Vancouveryje stoka lietuvių, ir vyrai šaukiasi SOS, arsinuomavo triušų ir viščių ūkų, ba turi tuoktis su svetima tauta, kuri jam nebūna sekanti.

Vargo Pelė.

SUSIVIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA DIDŽIAUSIA IR TURTINGIAUSIA LIETUVIŲ FRATERNALĖ ORGANIZACIJA Įkurta 1886 metais

TURTAS VIRŠIJA \$ 2.430.359,00

Kuopos įvairiose Jungt. Valstybių ir aKnaDOS Miestuose. Gyvybės apdrauda nariams nuo \$ 100,00 iki \$ 5.000,00. Nariais priimami abiejų lyčių lietuviai nuo gimimo dienos iki 60 metų

Nariai gauna savaitraštį „Tėvynę“ nemokamai. Iš Susivienijimo Labdarybės Fondų šelpiami nelaimių ištikti nariai ir remiami lietuvių kultūriniai reikalai. Visi kviečiami tapti šios broškos organizacijos nariais. Smulkesnių paaiškinimų klauskite vietinėje SLA kuopoje, ar rašykite į centrinę raštinę tokiu adresu: LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA, 307 West 30th Street New York 1, N. Y.

AMERIKOJE „NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ“ GALIMA GAUTI:

J. Sodaitis, „Gabija“, 340 Union A., Brooklyn, N. Y. J. Karvelis, 4434 S. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill. Knygynas „Nemunas“, 3143, So Halsted St., Chicago, VI. Pauza, „Neringa“, 1906-25th St., Detroit 16, Mich. D. Krause, 3466 So. Holsted St., Chicago 9, Ill. J. Bajorinas, 3100 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. J. Giedraitis, 3301 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

FUNERAL DIRECTOR

NELAIMIŲ AVEJU VISADA PASIRUOŠES PADĖTI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

LIETUVIŠKA SKRYBELAČIŲ KRAUTUVĖ

JUDITH HAT SHOPPE

7334 St. Hubert St., Montreal. Tel. CA 8859. Rankų darbo skrybelaitės ir pertaisymai. Vestuviniai šydai.

Sav. BRONĖ ir ALEKSANDRA STANKEVIČIŲTES

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

WELLAND, Ont.

WELLANDO APYLINKĖS BENDRUOMENĖ JAU SUSIORGANIZAVO.

1952 m. spalio mėn. 5 d. Kašalčiūnas Mykolas, Abramados Lietuvių Bendruomenės Wellando Apylinkės visuotinis narių susirinkimas išrinko apylinkės valdybą, kuri pareigomis pasiskirstė taip: pirmininkas — Stanaitis Jonas, I vice pirm. — Bluzienė Konstancija, kuri rūpinsis švietimo ir šalpos reikalais, II vicepirm. — Skaistys Gediminas, kurio žinion pavesti Tautos Fondo reikalai, sekr. — Kutka Jonas, narys — Simonaitis Bronius, kandidatai liko: Čepukas Antanas, Smolskienė Kunigunda ir Ciba Antanas.

Apylinkės Valdyba savo pirmame posėdy vienbalsiai ir dideliu entuziazmu pasižadėjo dirbti vienybėje ir su pasiūven timu, lietuviybės išlaikymui, tarpusavės meilės ugdymui ir mūsų pavergtos tėvynės išlaisvinimui. Wellandietis.

Meno-kultūros reikalais rūpintis apsiėmė Šimkus Jonas ir Mačikūnas Stasys.

Kandidatais į valdybą liko

SUSIORGANIZAVO MĖŠKERIOTOJAI IR MEDŽIOTOJAI

Spalio 19 d., dėka B. Simonaitio ir Alg. Naiduškevičiaus iniciatyvos, įvyko Wellando lietuvių mėškeriojų ir medžiojų klubo steigiamasis susirinkimas.

Kluban įsirašė nariais per 40 asmenų.

Išrinkti į klubo valdybą pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirm. — K. Stankevičius, vic. pirm. mėškeriojų reikalams — B. Simonaitis, vicep. medžiojų reikalams — Alg. Naiduškevičius, pirm. sekr. — J. Bilūnas, antrasis sekr. — K. Smolskienė, kas. A. Smolskis.

Klubą krikštavo tėvais numareikalių vedėjas — A. Karalienė. Kandidatai: G. Skaistys ir Simonaitienė.

I revizijos komisiją išrinkti: J. Stanaitis, P. Kalvaitis ir K. Serėnas. Kandidatais liko: J. Lekavičius ir P. Sidlauskas.

Klubas valdyba savo pirmame posėdyje nutarė lapkričio 8 d. (šeštadienį), V. Biliūno ūkyje suruošti klubo krikštynas, kuriose dalyvauja tik nariai bei jų šeimos iš anksto sumokėję numatytą krikštynų išlaidoms padengti mokesį.

Nariai viengungiai, virš minėtomis sąlygomis, gali pasiūlyti vieną svečią ar viešnią. Klubą krikštavo tėvais numareikalių vedėjas — A. Karalienė. Kandidatai: G. Skaistys ir Simonaitienė.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

Klubas Valdyba.

MONTREAL

VĖLINĖS MONTREALYJE

Tradicinė lietuvių visų mirusiųjų prisiminimo ir pagerbimo diena — Vėlinės, šiemet yra jungiamos su Visų Šventųjų švente, kuri šiemet išpuola šeštadienį, lapkričio 1 dieną. Tą dieną AV parapijos bažnyčioje rytą, 10 ir 11 valandomis, bus pamaldos, kaip ir kiekvieną šventadienį. Tačiau vakare bus iškilmingos pamaldos už mirusius.

Pamaldos už mirusius šeštadienį vakare prasidės 8 valandą vakaro. Bus iškilmingi mišparai. Pamaldų metu giedos op. sol. E. Kardelienė, palydima K. Smilgevičiaus vargonų; giedos muz. P. Piešinys vedamas choras Vėlinės pritaikytas giesmes.

Vėlinių metu Lietuvoje kapai buvo lankomi minių žmonių. Kiekvienas kapas būdavo papuoštas gėlėmis. Ant kiekvieno kapo uždegamos žvakutės. Prie žinomųjų mirusiųjų kapų būdavo giedamos giesmės, pasakojami prisiminimai iš jų gyvenimo, veiklos. Kapuose vykdavo bendros pamaldos. Visa tai buvo daroma ne paprastomis iškilėmis, palydint iliuminacijoms.

Kažin, kaip dabar Vėlinės vyksta okupuotoje Lietuvoje. Pamaldų, žinoma, nėra, bet ar iš minios žmonių okupanto yra sulaukiamos kapinės lankyti? Atrodo, kad tuo tikslu kaikiurios kapinės yra užblokuotos, kaip Vilniaus Rasų kapai.

VISUOTINĖ SKAUCIŲ SE SERIJOS SUEIGA.

Kad visos skautės pajustų jų priklausomybę lietuvių skautų šeimai, Skautišką Sesių Vadiją organizuoja P. L. S. S. Skautišką Sesių Pirmąją Visuotinę Sueigą.

Sueiga įvyksta 1952 metais lapkričio mėn. 2 d. visame pasaulyje, kur yra mūsų skautiškų vienetų.

Sueigoje dalyvauja: visos skautės — jaun. skautės, skautės, vyr. skautės, jūr. sk., oro sk., skautininkės ir buvusios skautės. Kviečiami: broliai kantai, tėvai, organizacijos ir visuomenė.

Montreal „Neringos“ skautiškų tunto sueiga įvyksta ateinančią sekmadienį (2. 11. 52.) 3 val. p. pietų, 325 De Montigny Est (prie St. Denis). Sueigos oficialiosios dalies programa yra nustatyta Sesių Vadijos ir visam pasauliui bus ta pati. Meninė dalyvystė dalyvauti ir programą išpildys: op. sol. E. Kardelienė, pianistas K. Smilgevičius, aktorius L. Barauskas ir taut. šokių grupė.

Tikimės, kad šioje sueigoje dalyvaus visos buvusios skautės ir atnaujins savo ryšius su skautiškų šeima.

Nuoširdžiai kviečiame atsilankyti Montrealio visuomenę, kuri skautiškų reikalams visuomet buvo ir yra jautri. Įėjimas laisvas.

„Neringos“ skautiškų tuntas.

TUOKIASI

Lucija Ivanauskaitė tuokiasi su Jonu Valteriu Gružu.

ATSIKĖLĖ IŠ TORONTO

Alfonas Atkočiūnas su šeima iš Toronto persikėlė gyventi į Montrealį.

NAUJAKURIAI TABAKO ŪKIUOSE

P. Kojalaitis Aleksas ir p. Tyla Kostas, iš garsiosios Ontario tabako ūkių srities, ties Rodney, lankėsi Montrealyje ir čia viešėjo kelias dienas, lankydami miestą, pažįstamus, montrealiečių subūvimus ir tt. Jie yra susirūpinę, kad šiemet, gerai užderėjus tabakui, tabako supirkimo kompanija esanti pasiryžusi labai numušti tabako kainą. Tai dar nėra tikra, bet esą pasklidę tokie gandai. P. A. Kojalaitis yra „N. IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS

192 — 4th Ave Ville Lasalle.

PARDUODAMAS kombinuotas (alyva ir gazu) pečius. 6526 — 19 Ave. Rosemount. Kl. Čekaitis. Tel. TU 6643.

L. bendradarbis, platintojas, ir šios viešnagės proga abu svečiai lankėsi „N. Lietuvoje“.

Pas kun. Rickų lankėsi gimnaziškai Algis ir Juozas Rickūs, čia, be to, viešėjo pas pp. Pinekvičius.

KALBŲ KURSAI SIEMET

yra vedami mokytojo p. Antano Vaupšo. Kursai yra nemo kami. Mokomos dvi kalbos — Anglų ir prancūzų. Pamokos vyksta mokykloje, kuri yra Verdune, 504 nr. 5 Avenue, kampas Verdun gatvės.

ŠEŠTADIENIŲ PAMOKŲ NEBUS

Ryšium su visų šventųjų ir Vėlinių diena, lapkričio 1 dieną, ši šeštadienį, Šeštadieninėje lietuvių mokykloje pamokų nebus.

MAŽOSIOS LIETUVOS BICILIŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS.

Lapkričio 9 d., sekmadienį, 12 val., Aušros Vartų parapijos salėje (377 Villibrod Str.) kviečiamos Maž. Lietuvos Bicilių Draugijos Montrealio skyriaus visuotinis susirinkimas. Dienotvarkėje — valdybos rinkimai, draugijos tolimesnė veikla bei kiti svarbūs klausimai. Visi nariai maloniai kviečiami dalyvauti. Taip pat ir tie, kurie norėtų tapti draugijos nariais. Nurodytu laiku reikiama narių skaičiui nesusirinkus, po valandos ten pat įvyks sekantis susirinkimas, kuris skaitysis teisėtu nežūrint į dalyvaujančių narių skaičių.

Valdyba.

L. K. KURĖJAI SAVANORIAI

lapkričio 22 dieną, šeštadienį, ruošia ne Lietuvos kariuomenės minėjimą, bet šventės išvakarėse — koncertą. Manoma, kad šventės minėjimą ruoš KL B Montrealio skyriaus ALOK as. Šia prasme pataisome aname „NL“ nr. išbrovęs netiks lumas.

NAUJI AUTOBUSAI

Miesto susisiekimo įmonė pa leido mieste eilę naujų, gražių ir patogių autobusų.

TAUTIEČIAI PROGRESUOJA

Pirmasis automobilis su automatinio greičių perjungimu Montrealy nusipirko verdunietis Petras Januška. Dabar modernų automobilį taipgi su automatinio greičių perjungimu nusipirko Jonas Astravas, namų savininkas Ville Lasalle.

NAUJA „TAURO“ VALDYBA

Sekmadienį sporto klubo „Taurus“ nariai turėjo visuotinį susirinkimą, kurio metu išrinkta nauja valdyba: J. Narbutas — pirm.; p. Kerbelis — vicep.; p. Vizgirdaitė — sek.; p. Ramanauskas — jaunimo reikalams; p. Bukauskas — narys.

Susirinkimas numatė spalio 29 d. ruošti vakarą. Dabar dalyvauja miesto rungtynėse, vidurinėje klasėje.

BROOKLYNIEČIAI NEATVYKS?

Yra žinių, dar netikrų, kad pažadėję į Montrealį atvykti krepšininkai ir tenisininkai lietuvių, neatvyks. Klausimas aiškinamas.

RADIJAS APIE LIETUVĄ.

Montrealio CJAD radio stotis yra susirūpinusi pradėti transliacijas apie gyvenimą už geležinės uždangos, tame tarpe ir apie Lietuvą ir lietuvių likimą, apie išgyvenimus, kas tokių yra patyręs nuo komunizmo ir Lietuvos okupantų. Lietuvos reikalu rūpinasi p. Juškevičius ir p. Judzentavičiūtė.

DAIL. P. LADYGA,

bejieškodamas inž. J. Bulotos, užsuko į „NL“ redakciją (kur gi sužinosi tikslesnį adresą?). Trumpai išsikalbėjęs, paaiškėjo, kad jam nebloggeri sekasi. Jis jau važinėja nuosava mašina ir turi naujų planų. Bet apie jį teks plačiau parašyti.

Ši šeštadienį (lapkričio 1 d.) 8 val. vakaro ir sekmadienį (lapkričio 2 d.) 3 val. pp. — punktualiai šv. Kazimiero salėje, 156 Roneesvalles Ave ir Garden kampas, Toronto par. jaunimas stato 4 veiksmų veiklą

„FABIOLA“

Iš pirmųjų amžių krikščionių gyvenimo, pagal kard. H. J. Neuman veiklą. Meninę vaidinimo dalį išpildys parapijos choras, o smuiku prof. St. Kairys. Veiklą režisuoja kun. B. Pacevičius.

Maloniai kviečiame Toronto, Hamiltono, Delhi ir kituose aplinkiniuose miestuose gyvenančius tautiečius atsilankyti į šį Visų Šventei ir Vėlinių rimčiai pritaikintą parengimą.

Toronto par. jaunimas.

SUDARYTA BENDRUOMĖ LAIVAS, KURIUO PLAUNENĖS RINKIMŲ KOMISIJA

Spalio 26 d. įvykusiame Montrealio ALOK o susirinkime išrinkta miesto Bendruomenės rinkiminė komisija, į kurią pagal balsų daugumą įėjo: Mečys Kriaučiūnis, Domas Jurkus, Petras Čipkus, Jonas Ada monis ir Jonas Puniška. Kan didatais liko: Pr. Laurušonis, p. Šipelis, M. Sulmistras, L. Gudas ir p. Piečaitis.

Kandidatų į rinkiminę komisiją nestatė: Soc. demokratų, Katalikų moterų ir Akademinių sambūris.

Montrealio ALOK o ir Rinkiminės komisijos bendras susirinkimas paskirtas lapkričio 2 d., sekmadienį, tuojuo po pamaldų, AV parap. salėje.

MOSŲ LIGONYS

P. Vazalinskienei padaryta operacija, kuri gerai pavykusi ir p. Vazalinskiene jau namie.

Serga Grace Dart Home Pranas Adamonis, Ona Paragienė ir p. Naverdauskas.

PADEKIME LIKUSIEMS TREMTY.

Didžiąją dalį negalėjusių imigruoti Vokičiųje sudaro seneliai, ligoniai, be sveikatos likę lietuviai. Jų sunkiąją dalį sušvelninkime nors Kalėdų švenčių proga. Montrealio lietuvių evangelikų parapijos moterys, norėdamos padėti, kreipiasi į lietuvių, prašydamos paaukoti kad ir nedidelę pinigų sumą šiam tikslui. Aukąs siųsti galima per p. Šimkuvienę, — 181—1 Ave, Ville Lasalle, tel.: TR 1736 ir per p. V. Pėteraitį, 5155 Bourbore St., Montreal, tel. TU 5918.

POLICIJA REIKALAUJA KELTI ALGAS

Montrealio policijos organizacija iškėlė savivaldybei prašymą pakelti algas ir darbo sąvairę sutrumpinti ligi 5 dienų. Algos minimumas pagal tą prašymą turėtų būti 3.050 dol. per metus. Kitos algos būtų augtės, žiūrint laipsnių.

Reikalauja algas pakelti ir savivaldybės tarnautojai 10%.

LAS ŠOKIAI BUS

lenkų salėje, Wellington gatvėje 1862 lapkričio 15 dieną.

SLA 123 KUOPOS NARIŲ SUSIRINKIMAS

šaukiamas lapkričio 2 d., sekmadienį, Willibrod 377, pusę pirmos. Prašoma apsimokėti nario mokesčius, kas jų neapsimokėjo. Kas nori stoti nariais, taip pat prašoma dalyvauti susirinkime.

NAUJI VASARIO 16 GIMNAZIJOS RĖMĖJAI:

J. Juodviršienė, O. Šarkaitė, inž. P. Narbutas, p. Vieraitis ir V. Juknevičius.

KLB KRAŠTO VALDYBA

raštu kreipėsi į Vasario 16 gimnazijai remti komisiją ir prašo ją ir toliau uėti pareigas, Komisijos pirm. yra A. Lymanas ir kasininkas Pranas Šime laitis (1271 Allard Ave, Verdun, Montreal, P. Q.). Per komisijos išdininę gimnazijai ei na daugumas surenkamųjų pinigų. Komisija visoje Kanadoje platina Vok. Kr. Valdybos išleistus mokykloms remti ženklelius.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS VAKARIENĖ

spalio 25 d. buvo gausi ir labai gražiai praėjo. Klebonas kun. J. Bobinas pasveikino atsilankiusius, juokaudamas kalbėjo p. V. Širvydas. Po vakarienos buvo loterija ir šokiai, kurie nusitęsė net ligi 3 val. ryto.

ATSIDURĖ PAVOJUJE, NES PAMETĖ VAIRĄ. DABAR JIS VEIKMAS I HOLIFAXĄ.

atsidūrė pavojuje, nes pametė vairą. Dabar jis veikmas i Holifaxą.

VASARIO 16 GIMNAZIJAI

prie naujai sudaromos vienam mokiniui išlaikyti ratelio pridedo: p. Adomaitienė Janina ir p. Ona Bieliūnaitė.

PAGERBTI SUKAKTUVININKAI

Spalio 25 d. pagerbti sulaukę 25 metų vedybinių sukaktuvių pp. Šadauskai, jų sūnaus ir p. Vaupšienės iniciatyva ir rūpesčiais. Iteiktos vertingos dovanos, o už likusius pinigus už pirkto sukaktuvinių iškilmingos mišios, kurių metu jie taipgi pagerbti.

BUS SUTUOKTUVĖS

Jonei Petronytei buvo surošta priešvedybinė staigmena. Jos vestuvės bus lapkričio 8 dieną.

Petronėlė Matusėvičiūtė susižiedavo su Jonu Ivanausku.

SUSILAUKĖ PRIEAUGLIO

Pp. Žimantai susilaukė sūnaus, o pp. Banonai — dukters. P. Jakštytė — Gudienė, Jurgio žmona, susilaukė dvynukų, kurių viena pakrikštyta Virginija-Marija, o kita — Kristina-Ona.

LABAI GRAZUS SKAUCIŲ VAKARAS

Sekmadienį Skautiškų vakaras Aušros Vartų parapijos salėje buvo labai įdomus. Ypač gražiai buvo paruošta programa. Paskui buvo šokiai.

MONTREALY GRAZUS RUDUO

Beveik visą laiką Montrealy tęsiasi labai gražus ruduo — šilta, dienos daugiausia saulėtos. Medžiai, nepagauti stipresnės šalnos, dar daugumoje lapuoti, bet labai gražiai spalvoti.

I rudenį labai smarkiai pagyėjusi namų statyba naudojasi geru oru ir nauji namai dygsta, kaip grybai po lietaus.

Beje, dažnas montrealietis dar išvyksta į miškus grybauti...

PASIRODĖ DIFTERITAS

Mieste pasirodė limpa difterito liga, todėl yra reikalaujama skiepyti nuo tos ligos vaikus, kurie daugiau ta liga serga, nors ja suserga ir suaugę.

KANADOS PIETUOSE JAU BEVEIK ŽIEMA.

Ties Brome ežeru, kalnuose, kur pp. Bakanavičiai turi ūkį, jau kalnuose yra iškritęs sniegas ir kalnų viršūnės jau baltuoja. O žemiau, kalnų pa pėdėse, naktį taip pašala, kad pasidaro storas ledas. Tikrai dienomis, kaip pasirodo saulė, dar ledas ištirpsta. Tačiau kalnuose sniegas laikosi jau pasto viai.

KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA

pasveikino didįjį tautos rašytoją prof. Vincą Krėvę Mickevičių 70-ties metų sukakties pro ga.

Dr. A. VALADKA

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

1081 Bloor St. W.-Toronto

priima ligonius ir gimdyves šiokiadieniais nuo 2-4 pp. ir 6-30-8 v.v. arba pagal susitarimą tel. ME 2933

TORONTO

A. B. N. POSĖDIS.

Spalio 23 d. įvyko pirmas rugsėjo mėn. 5. Diskusijos dėl pranešimų, 6. Valdybos ir Reviz. komisijos rinkimai, 7. Einamieji reikalai.

Nesusirinkus reikiama narių skaičiui po valandos bus pradėta susirinkimas, nežūrint susirinkusių narių skaičiaus.

Narių dalyvavimas būtinas. Kviečiame į susirinkimą ir visus besidominčius vakarinės mūsų tautos dalies problemomis. V-ba.

„DAINOS“ METINIS VAKARAS

paskirtas lapkričio 15 d. Lietuvių Namuose. Pelnas skiriamas Kalėdinėms siuntoms liksiams tremtyje.

PRADEDA VEIKTI MUZIKOS STUDIJA

Būtent pradės veikti: dainavimo, piano, klarneto, fagoto, triūbos ir saksofono klasės. Pamos bus Lietuvių Namuose. Registruojamas telefonų: ME 4420.

„TRIMITO“ KONCERTAS.

Toronto pavasarį susiorganizavo lietuvių orkestras, pakrikštytas buvo gegužės mėn. 2 d. V. ir P. Kundrotai orkestrui davė „Trimito“ vardą. Spalio 18 d. viešai su originalia programa orkestras pasirodė antrą kartą. Šiame koncerte „Trimitas“ visus nustebino operos Faustas (muz. Gounod) gražiausiomis ištraukomis, instrumentuotomis muz. Alf. Prielgausko, Trimito dirigento.

Gražiai pasirodė atskiri orkestro dalyviai kaip solistai, būtent: muz. A. Prielgauskas išpildė A. Rubinšteino F-dur R. Grigo — serenadą saksofonu; buv. Liet. op. dalyvis J. Pažeminskas fagotu atliko L. F. Scherero Fantaziją „Giliam, Giliam rūsų“; orkestro svečias smuikininkas Se. Kairys pagrojo F. Schuberto Serenadą ir Z. Fibich — Poemą; klarnetistas A. Dudonis tikrai išpuodingai išpildė E. Brepsanto fantaziją ir F. Schuberto — Bitę. Solistams akomponavo komp. St. Gailevičius ir p. A. Dombras kienė.

Šokiai taip pat buvo daugiausiai liet. ir klasinės europietinės muzikos melodijų lydimi. Prie mikrofono dainavo E. Kudabienė. Ji taip gi gražiai pravedė ir visą vakaro programą. Orkestras turėjo pelnyto pasisekimo. Orkestro vadovas St. Jokubaitis dirba tikrai atsidėjęs. Alg. G.

PARAPIJOS CHORO METINIS

praėjo labai gražiai, tikrai svečių susirinko apie 100 asmenų. Buvo koncertinė dalis, pamaldos ir linksmoji dalis. Dainavo kun. Pacevičiaus vadovaujama choras ir jo nariai solo ir duetus — Al. Kuolas, p. Prankienė, p. Venckutė, L. Januška, skambino T. Gurevičius, kalbėjo klebonas kun. Ažu balis ir p. Kuolas. Koncertas klausytojuose sukėlė susidomėjimą, o vakaras praėjo geroje nuotaikoje.

PARDUODAMA KRAUTUVĖ.

Rezidenciniame rajone tarp Queen Str. ir Dundas St. \$ 3.000 grynais. Parduodama kartinė maisto krautuvė su 10 kamb. Krautuvė ir kambariai duoda gerą pelną. Kambariai su visais baldais. Visa kaina apie \$ 6.000. Nerizikinga proga pradėti savistovų biznį. Nelaukite iki bus kitiems parduota.

Turime pardavimui įvairiausia kainą namų, valgyklų, krautuvų. Tamstoms miela padės nusipirkti

DR. J. KAŠKELIS

Telf.: WA 2646; WA 2647; WA 2648
R. TESLIA REAL ESTATE,
575 Queen St. W. Toronto.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perdavimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos, pilietybės, pasakų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Amerikos ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARASYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUSKAITIS

907 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM. 6-4880.